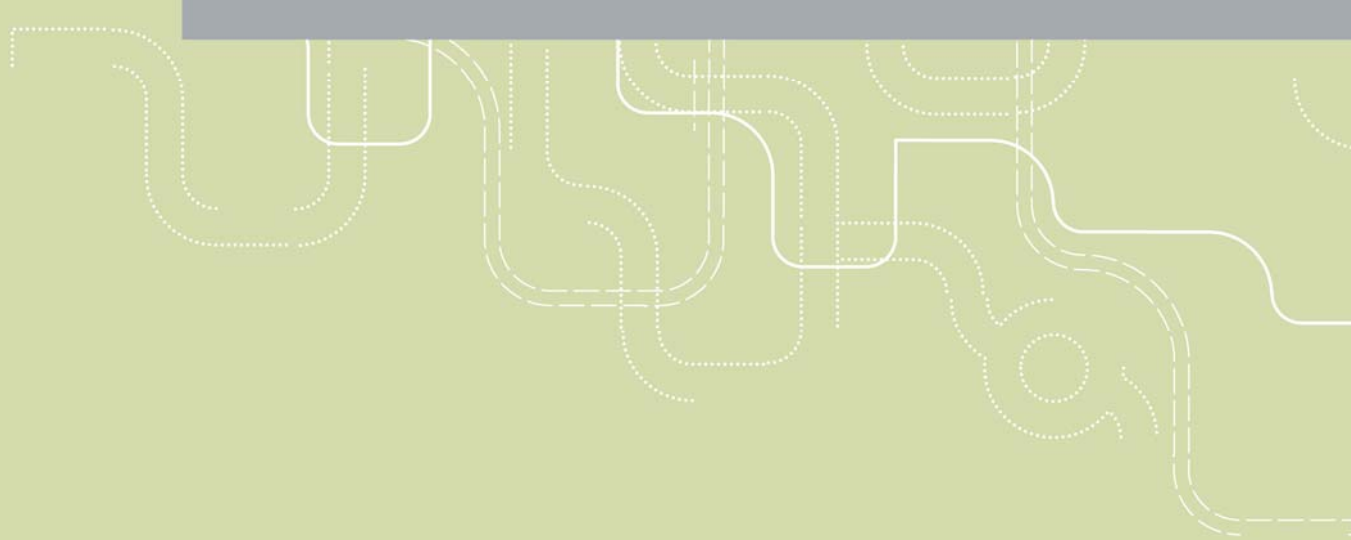

Gjesteundersøkelsen 2006

Gjesteundersøkelsen 2006

Arne Rideng og Jan Vidar Haukeland

ISSN 0808-1190

ISBN 978-82-480-0700-5 Papirversjon

ISBN 978-82-480-0701-2 Elektronisk versjon

Oslo, desember 2006

Tittel: Gjesteundersøkelsen 2006

Forfatter(e): Arne Rideng; Jan Vidar Haukeland

TØI rapport 864/2006

Oslo, 2006-12

54 sider

ISBN 978-82-480-0700-5 Papirversjon

ISBN 978-82-480-0701-2 Elektronisk versjon

ISSN 0808-1190

Finansieringskilde:

Innovasjon Norge

Prosjekt: 1952 Gjesteundersøkelsen

Prosjektleder: Arne Rideng

Kvalitetsansvarlig: Randi Hjorthol

Emneord:

Reiseliv; Turisme; Grensetrafikk; Forretningsreise; Feriereise; Statistikk

Sammendrag:

Rapporten gir en oversikt over utenlandske forretnings- og feriereiser til Norge i 2006, med spesiell vekt på sommersesongen (mai–september). I løpet av 2006 kom det om lag 3,9 millioner overnattingsgjester og 1,3 millioner dagsbesøkende til Norge. De utenlandske gjestene foretok i alt 26 millioner overnattinger, hvorav forretningsreisende sto for 4,3 millioner. Dessuten foretok cruiseturistene 1,8 millioner dagsbesøk i norske havner sommeren 2006. Cruisetrafikken har økt meget sterkt de seneste årene. Forretningstrafikken fra utlandet økte også i 2006. Ferie- og fritidstrafikken har økt med tre prosent målt ved antall ankomster, men kortere oppholdstid i Norge fører til stagnasjon når det gjelder gjestedøgn. Størst har økningen vært for dem som brukte fly. Tyskland er det klart viktigste landet for norsk reiselivsnæring. Andre viktige land er Sverige, Danmark, Storbritannia, USA og Nederland. 27 prosent av de utenlandske overnattingene i Norge foregår på hotell. Blant feriegjestene om sommeren er også camping, overnatting på hytte og hos slekt og venner mye brukt.

Title: Norwegian Foreign Visitor Survey 2006

Author(s): Arne Rideng; Jan Vidar Haukeland

TØI report 864/2006

Oslo: 2006-12

54 pages

ISBN 978-82-480-0700-5 Paper version

ISBN 978-82-480-0701-2 Electronic version

ISSN 0808-1190

Financed by:

Innovation Norway

Project: 1952 Border visitor survey

Project manager: Arne Rideng

Quality manager: Randi Hjorthol

Key words:

Tourism; Border traffic; Business travel; Holiday travel; Statistics

Summary:

This report presents the results of the Norwegian foreign visitor survey 2006, including data for the summer season (May–September). In the year 2006 a total of nearly 3.9 million foreign guests stayed overnight in Norway, while 1.3 million were on a day trip from abroad. Foreign tourists spent a total of 26 million guestnights in Norway in 2006, of which holiday guests constituted 21.7 million guestnights. Business travel from abroad showed an increase in 2006. There has been a modest increase in the number of holiday guests, most noticeably among those travelling by air. The most important source market for overnight stays is Germany, followed by Sweden, Denmark, the UK, USA and the Netherlands. Altogether, 27 per cent of the foreign guest nights are spent in hotels. The holiday travellers during the summer period use four types of accommodation, namely hotels, overnight stays at friends or relatives, camping, rented cabins.

Language of report: Norwegian

Rapporten kan bestilles fra:
Transportøkonomisk institutt, Biblioteket
Gaustadalleen 21, 0349 Oslo
Telefon 22 57 38 00 - www.toi.no

The report can be ordered from:
Institute of Transport Economics, The library
Gaustadalleen 21, NO 0349 Oslo, Norway
Telephone +47 22 57 38 00 - www.toi.no

Forord

Fra og med 1998 har Transportøkonomisk institutt (TØI) på helårsbasis gjennomført løpende undersøkelser av alle typer besøk i Norge foretatt av personer som er bosatt utenlands, både forretnings- og feriereiser. Så vel dagsbesøkende som overnattingsgjester er inkludert, uansett om utreisen fra Norge skjer med bil, buss, ferge, fly eller tog. Reiser til og fra arbeid, foretatt av personer som arbeider i Norge og bor i et annet land, er imidlertid ikke inkludert i tallene, da denne kategorien reisende faller utenfor det internasjonale turismebegrepet.

I denne rapporten presenteres resultater for hele året 2006, med særlig vekt på sommersesongen (mai til september). Det er dessuten tatt med noen få hovedtabeller for vintersesongen (januar til april) 2006. Resultatene bygger dels på innsamlet statistikk fra Statens vegvesen og transportselskapene, dels på kjøretøyregistreringer på veg. I tillegg er det foretatt intervjuer med et utvalg av utenlandske besøkende gjennom hele året, noe som blant annet gjør det mulig å bestemme bostedsland, reisens formål, reisens varighet, overnattingsmåte og liknende. Et viktig formål med Gjesteundersøkelsen er å gi en totaloversikt over omfang og struktur på trafikken til/fra Norge foretatt av personer som er bosatt i andre land.

Gjesteundersøkelsen finansieres av Innovasjon Norge og arbeidet koordineres av Transportøkonomisk institutt. Statens vegvesen, Tollvesenet, NSB, SJ, Avinor og fergeselskapene som har helårsruter mellom Norge og utlandet, har deltatt aktivt i prosjektet. Dette samarbeidet har vært meget verdifullt, og uten medvirkning og en betydelig ressursinnsats fra disse aktørene hadde det ikke vært mulig å produsere en så omfattende oversikt.

Transportøkonomisk institutt vil derfor takke alle som har bidratt i prosjektet. En spesiell takk går til våre språkmektige og erfarne intervjuere. De får god kontakt med de utenlandske gjestene og oppnår dermed høy svarprosent fra disse, noe som er avgjørende for at prosjektet kan bygge på et stort og pålitelig datamateriale.

Denne rapporten er utarbeidet av forskerne Arne Rideng og Jan Vidar Haukeland, med førstnevnte som prosjektleder. Avdelingssekretær Tove Ekstrøm har utført tekstbehandling og tilrettelagt dokumentet for trykking.

Oslo, desember 2006
Transportøkonomisk institutt

Lasse Fridstrøm
instituttssjef

Randi Hjorthol
forskningsleder

Innhold

Sammendrag

Summary

1 Innledning	1
1.1 Om Gjesteundersøkelsen	1
1.2 Innholdet i rapporten.....	1
2 Metode og gjennomføring	3
2.1 Noen definisjoner.....	3
2.2 Populasjonen.....	3
2.3 Stratifisering av populasjonen	5
2.4 Praktisk gjennomføring.....	7
2.5 Vekting og usikkerhet.....	10
3 Hovedresultater for hele året 2006	13
3.1 Totaloversikt for utenlandske besøk og gjestedøgn.....	13
3.2 Forretnings- og tjenestereiser	18
3.3 Ferie- og fritidsreiser	20
3.4 Overnattingsmåte	25
4 Hovedtall for vintersesongen 2006	27
5 Sommersesongen 2006	29
5.1 Totaloversikt for ankomster og gjestedøgn	29
5.2 Forretnings- og tjenestereiser	37
5.3 Ferie- og fritidsreiser	39
5.4 Overnattingsmåte	49
Referanser	54

Sammendrag:

Gjesteundersøkelsen 2006

Gjesteundersøkelsen 2006 omfatter i prinsippet alle reiser til Norge som foretas av personer som er bosatt utenfor riket, uansett formål og/eller overnattingsmåte. Både ferie- og forretningsreisende er inkludert, og undersøkelsen dekker i 2006 alle som reiser ut av landet med ferge, fly, tog eller på veg med bil, turbuss eller rutebuss. Det gis også en oversikt over cruiseskipstrafikken. Bare de som har fast arbeid i Norge og bor i et annet land, er holdt utenfor, blant annet fordi disse ikke omfattes av det internasjonale *turisme*begrepet.

Året 2006

Totalbildet av trafikken viser at det samlede antallet ankomster i Norge fra utlandet var mer enn sju millioner i 2006. Dette tallet omfatter mer enn 3,9 millioner overnattingsgjester og 1,3 millioner dagsbesøkende som ankom Norge. I tillegg foretok utenlandske cruisepassasjerer 1,8 millioner dagsbesøk i norske havner.

Det er nå økningen i flytrafikken som er den viktigste grunnen til at antall utenlandske gjester til Norge totalt fortsatt er i vekst. Mens antall overnattingsgjester med ferge gikk ned med to prosent og antall overnattingsgjester på veg var uendret i forhold til nivået i 2005, økte tallet på overnattingsgjester med fly med hele åtte prosent i 2006.

Av overnattingsgjestene var 940 000 på forretningsreise og tre millioner på feriereise. Totalt resulterte denne trafikken i 26 millioner utenlandske overnattinger i Norge, hvorav forretningsreisende sto for 4,3 millioner og feriegjestene for 21,7 millioner gjestedøgn.

Hovedtyngden av trafikken fra utlandet finner sted i sommersesongen: To tredeler av alle overnattingsgjestene ankommer i perioden mai til september, mens 20 prosent kommer i vintersesongen (januar–april).

Det var i 2006 en oppgang i det samlede antallet ankomster (inkludert dagsreiser og cruisebesøkende) på 8 prosent, mens det totale antallet gjestedøgn økte med én prosent, sammenliknet med 2005. Den sterke veksten i antall ankomster skyldes blant annet en vekst på 25 prosent i antall dagsbesøk av cruisepassasjerer.

Blant *forretnings- og tjenestereisende* har besøkende fra Sverige, Tyskland, Storbritannia, Danmark og USA flest gjestedøgn i Norge. Tre av fire forretningsreisende bruker fly, og 46 prosent av overnattingene finner sted på hotell. Mange overnatter også i leiligheter og hus som arbeidsgiver stiller til disposisjon. Forretningstrafikken fra utlandet viste i 2006 en økning på tre prosent målt ved

antall ankomster, men oppholdstiden i Norge gikk noe opp, så målt i gjestedøgn var økningen større, om lag sju prosent.

Ferie- og fritidstrafikken viser små endringer fra året før. Det er beregnet en vekst på tre prosent for antall ankomster, men en nedgang på én prosent for antall gjestedøgn i 2006. Av de store markedene har det vært stor vekst for Sverige og Storbritannia, mens det var en betydelig nedgang for det tyske og særlig det danske markedet i 2006. Mens det kom færre gjester fra Italia, Sveits og Østerrike, er det beregnet at det var en vekst for Spania, Russland og en del sentraleuropeiske land. På årsbasis fordeler feriegjestenes overnattinger seg med 28 prosent hos slekt og venner, 24 prosent på hytte, 23 prosent på hotell etc. og 19 prosent på camping (inkludert camping utenfor regulert plass).

Feriegjestene som reiser med bil og buss representerer 12 millioner gjestedøgn eller 50 prosent av alle utenlandske overnattinger. Det var en klar vekst i denne trafikken i perioden 2003-2005, mens den gikk litt ned i 2006. Nedgangen var særlig merkbar for Danmark, Tyskland, Italia, Sveits og Østerrike.

Vintertrafikken

Det kom nesten 990 000 utenlandske overnattingsgjester til Norge i de fire første månedene i 2006, en økning på fem prosent i forhold til året før. Det var vekst både for forretningstrafikken og for de private reisene.

Det er nabolandene Sverige og Danmark som er viktigst for norsk vinterturisme, men Storbritannia og Tyskland er også betydelige markeder. Vinterturismen fra Sverige økte med fem prosent i 2006, mens det danske markedet viste en nedgang på seks prosent. For Tysklands del har det skjedd en jevn vekst i stort sett alle årene etter 2001. Når det gjelder britene, har det vært en betydelig vekst de fire siste årene.

Tabell A viser en del sentrale omfangstall for vintertrafikken i årene 2004-2006.

Tabell A: Utenlandsk ferie- og forretningstrafikk i Norge. Registrert utreise fra Norge vintersesongene 2004-2006. Enhet = 1000.

	2004	2005	2006	Endring i % 2005-2006	2006			Tog/rute- buss
					Veg	Ferge	Fly	
Gjester i alt	1 206	1 283	1 352	5	617	272	440	23
Dagsbesøk	335	339	364	7	253	67	43	2
Overnattingsgjester	871	944	988	5	364	206	398	21
– på tjenestereise	234	259	273	5	52	17	198	6
– på privat reise	637	685	715	4	312	189	200	15
Gjestedøgn i alt	4 826	5 274	5 493	4	1 631	1 398	2 349	115
– på tjenestereise	950	994	1 080	9	168	125	745	42
– på privat reise	3 876	4 280	4 413	3	1 463	1 273	1 604	73

TØI rapport 864/2006

Sommertrafikken

Tabell B gir et bilde av hovedtrekkene ved den utenlandske trafikken til Norge i månedene mai – september 2006. I alt var mer enn 4,7 millioner utenlandske besøkende i Norge denne sommeren. Av disse var det vel 2,3 millioner som overnattet, og disse tilbrakte nesten 17,4 millioner gjestedøgn i landet. Hele 82 prosent av overnattingsgjestene var på feriereise, de øvrige 18 prosent var på forretningsreise. Feriegjestene står for 87 prosent av det samlede antallet gjestedøgn i sommersesongen.

Tabell B: Utenlandsk ferie- og forretningstrafikk i Norge. Registrert utreise fra Norge sommersesongen 2006. Enhet = 1000.

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog/Rute- buss
Gjester i alt	4 765	1 378	524	1 006	52
- På dagsreise	628	475	109	37	7
- Cruisepassasjerer ¹⁾	1 800				
- Overnattingsgjester	2 337	903	415	969	49
-- herav på tjenestereise	415	70	31	304	10
-- herav på feriereise	1 922	833	384	665	40
Gjestedøgn i alt	17 421	4 964	4 147	7 981	329
- gjestedøgn på tjenestereise	2 202	359	235	1 546	62
- gjestedøgn på feriereise	15 219	4 605	3 912	6 435	267
Antall kjøretøyer					
Personbiler	534	436	99		
Bobiler	39	34	5		
Biler m/ campingvogn	19	17	2		
Busser	9	7	2		

TØI rapport 864/2006

¹⁾ Angir antall besøk i land. Totalt passasjerantall var om lag 370 000.

En stor del av ankomstene skjer med bil på vegovergangene mot Sverige og Finland. Ser en bort fra cruisepassasjerene, var det nesten tre millioner gjester som besøkte Norge i perioden fra mai til september, og 1,4 millioner av disse krysset grensen ut av landet på veg. De øvrige grensepasseringene skjer på fly (én million), ferge (525 000) og tog eller rutebuss (52 000). I tillegg kommer altså 1,8 millioner dagsbesøk fra cruisepassasjerer.

Strukturen på ferie- og forretningstrafikken er ellers svært ulik når det gjelder reisemåter. Mens ferietrafikken er noenlunde jevnt fordelt til lands, til vanns og i lufta, er forretningstrafikken i stor grad knyttet til bruk av fly.

Dagsbesøkende og cruisepassasjerer

Det ble foretatt om lag 630 000 utenlandske dagsbesøk i Norge sommeren 2006, omtrent det samme antallet som i 2005. Det var mindre dagsturtrafikk fra Danmark, men mer trafikk fra Finland. Dagsturtrafikken går hovedsakelig på veg, men det er også en del dagsreiser til Norge med ferge og fly.

Det er beregnet at om lag 370 000 utenlandske cruisepassasjerer kom til en eller flere norske havner i 2006. Dette tilsvarer om lag 1,8 millioner dagsbesøk i havnene, da hver cruisepassasjer i gjennomsnitt var på nesten fem landbesøk i norske havner. Det har vært en kontinuerlig vekst i cruisetrafikken de siste årene, antall skipsanløp har økt og skipene er blitt større. Størst har trafikkveksten vært for cruisepassasjerer fra Europa, i særlig grad fra Storbritannia, Tyskland, Italia og Spania, mens det har vært nedgang i tallet på amerikanske cruisegjester.

Overnattingsgjestene

Antall overnattingsgjester gikk opp med tre prosent i 2006. Fordi gjennomsnittlig oppholdstid var 7,4 netter i 2006 mot 7,7 netter året før, ble antall gjestedøgn liggende på omtrent samme nivå som året før. Det kom flest overnattingsgjester fra Sverige og Tyskland, men det var også mange ankomster fra Danmark, Storbritannia, Finland, USA, Nederland og Frankrike.

Tabell C: Utenlandske gjestedøgn i Norge i sommersesongen 2006 etter bostedsland og transportmiddel ved utreise. Enhet = 1000. Gjennomsnittlig antall gjestedøgn per reisende.

	I alt	Gj.døgn	Transportmiddel ved utreise			
			Veg	Ferge	Fly	Tog/Rutebuss
I alt	17 421	7,4	4 964	4 147	7 981	329
Sverige	2 091	4,3	1 426	135	414	116
Danmark	1 367	6,6	390	550	392	35
Finland	607	3,3	508	1	95	3
Storbritannia	1 408	7,2	32	266	1100	10
Nederland	1 263	10,6	383	502	372	6
Belgia	231	8,6	37	42	150	2
Frankrike	824	9,2	145	34	641	4
Tyskland	4 249	9,9	1 098	2 325	793	33
Italia	383	8,7	84	11	275	13
Sveits	269	8,4	60	20	181	8
Østerrike	120	7,5	74	6	34	6
Spania	414	8,2	32	2	376	4
Rusland	201	7,4	101	0	98	2
Europa ellers	1 784	9,3	593	215	950	27
USA	1 334	11,1	0	2	1 315	17
Japan	137	4,9	0	0	132	5
Øvrige land	738	7,3	1	36	662	39

TØI rapport 864/2006

Oppholdstiden i Norge varierer mye etter hvor gjestene er bosatt, se tabell C. Mens svenskene og finnene i gjennomsnitt oppholder seg om lag tre-fire netter i Norge, er nederlenderne og tyskerne oppe i om lag 10 netter. Målt i antall gjestedøgn er Tyskland det klart største enkeltmarkedet, med 4,25 millioner gjestedøgn. Sverige, Storbritannia, Danmark, Nederland, USA og Frankrike representerer også betydelige gjestedøgnsvolumer.

Forretnings- og tjenestereisende

Forretningstrafikken målt i antall ankomster gikk opp med 4 prosent sommeren 2006. Forretningsoppholdene i Norge er imidlertid blitt lengre, og veksten i antall gjestedøgn ble derfor på 11 prosent. Fly er det dominerende transportmiddel blant forretningsreisende fra utlandet.

Ferie- og fritidsreisende

Sommeren 2006 kom det 1,9 millioner utenlandske overnattingsgjester på feriereise til Norge, og disse tilbrakte i gjennomsnitt 7,9 netter her i landet. Dette utgjør mer enn 15 millioner gjestedøgn. Tyskland er fortsatt klart størst når det gjelder antall ferieovernattinger, én av fire utenlandske feriegjestedøgn i Norge om sommeren foretas av en tysker. Nest etter Tyskland er Sverige, Storbritannia, Nederland, Danmark og USA de viktigste enkeltmarkeder for ferietrafikk til Norge i sommersesongen.

Ferie- og fritidstrafikken på veg og ferge (bil- og turbussturister) ble i 2006 beregnet å ligge én prosent lavere når det gjelder antall ankomster og ti prosent lavere målt ved gjestedøgn enn i 2005. Oppholdstiden i Norge gikk altså litt ned. Bil- og bussturistene representerer 8,5 millioner gjestedøgn, eller 56 prosent av alle feriebaserte, utenlandske gjestedøgn. Denne store ferietrafikken med bil og buss fra utlandet er dominert av reisende fra Tyskland, de nordiske nabolandene og Nederland. Bortsett fra nedgangen i 2006, har det vært en økning i denne trafikken siden 2004.

Det kom 39 000 bobiler til Norge sommeren 2006, en nedgang på sju tusen fra året før. En tredel av bobilene var tyske, men antallet tyske bobiler gikk likevel ned med fire tusen. Bobilgjestene sto for om lag 1,2 millioner gjestedøgn i Norge sommeren 2006. Antallet utenlandske *biler med campingvogn* i sommersesongen 2006 er beregnet til om lag 19 000, noe som betyr en nedgang på 3 000 i forhold til fjoråret. De fleste bilene med campingvogn kommer fra Sverige, Nederland, Tyskland og Finland.

Turbusstrafikken har vært stabil de tre seneste. Det er beregnet at det kom 9 100 turbusser til Norge sommeren 2006, noe som bidro med om lag 1,6 millioner gjestedøgn i sommermånedene.

Flyforbindelsene mellom Norge og utlandet fraktet om lag 665 000 utenlandske feriegjester til Norge sommeren 2006, og disse gjestene tilbrakte 6,4 millioner gjestedøgn her. Dette er en vekst på 13 prosent i forhold til tilsvarende periode i 2005. En viktig årsak til veksten er trolig de mange nye flyforbindelsene som er blitt opprettet mellom Norge og utlandet i de seneste årene, samtidig som det generelle prisnivået for flyreiser i Europa er på veg ned.

Utenlandstogene og ekspressbussene befordret 40 000 ferierende overnattingsgjester fra andre land sommeren 2006. Dette representerer 270 000 overnattinger i Norge.

Overnattingsmåter

Tabell D gir en oversikt over overnattingsmønsteret for all utenlandsk turisttrafikk til Norge i sommersesongene 2004-2006.

Tabell D: Utenlandske gjestedøgn for alle gjester som reiser ut av Norge med bil, turbuss, tog/rutebuss og fly, etter overnattingsmåte. Sommersesongene 2004-2006. Prosent. N = antall gjestedøgn i tusen.

	2004	2005	2006				
	I alt (N)	I alt (17 604)	I alt (17 401)	Bil/ferge (8 113)	Turbuss ¹⁾ (998)	Tog/Rute- buss (309)	Fly (7 981)
I alt	100	100	100	100	100	100	100
(N)	(16 890)	(17 604)	(17 401)	(8 113)	(998)	(309)	(7 981)
Hotell, pensjonat o.l.	26	29	27	13	79	24	35
Camping på campingplass	19	16	16	29	2	4	5
Fri camping	5	5	6	9	0	9	4
Leid hytte	13	11	14	25	13	2	4
Egen eller lånt hytte	4	5	4	6	0	1	3
Slekt og venner	23	23	24	15	0	44	34
Annet	10	11	9	3	6	16	15

TØI rapport 864/2006

¹⁾ Fordelingen på overnattingsmåte for bussturistene er usikker på grunn av få observasjoner

Overnatting på hotell, pensjonat og lignende er den mest vanlige overnattingsformen totalt for alle gjestedøgn, med 27 prosent av alle overnattingene. Nest viktigste overnattingsform sommeren 2006 var overnatting hos slekt og venner (24 prosent). Overnatting på campingplass og i leid hytte er også viktige, hver med en andel på henholdsvis 16 og 14 prosent av overnattingene.

Blant bilturistene er camping og hytte mest utbredt, fulgt av slekt/venner og hotell. De som reiser med turbuss overnatter mest på hotell. Videre har flyreisende høye andeler på hotell og hos slekt og venner. For dem som reiser med tog eller rutebuss, skjer 44 prosent av overnattingene hos slekt og venner, mens en fjerdedel av overnattingene foretas på hotell.

Det er imidlertid stor variasjon i overnattingsmønsteret mellom turister fra ulike bostedsland: Svenske bil- og bussturister benytter for eksempel i stor grad ikke-kommersielle overnattingsformer som innkvartering hos slekt/venner eller egen/lånt hytte, mens tyskerne gjerne er orientert mot camping og leid hytte. Finske og særlig nederlandske turister har høye andeler camping, mens for eksempel britene har en jevnere fordeling på de ulike overnattingsmåtene.

Summary:

Norwegian Foreign Visitor Survey 2006

Total year 2006

During 2006 a total of more than seven million foreigners visited Norway. More than 3.9 million guests stayed overnight in the country while 1.3 million were on a day trip. In addition, 1.8 million arrived on day visits as cruise passengers.

Currently, increasing air travel is the main reason for the growth in total number of visitors from abroad. While the number of overnight visitors travelling by ferry was reduced by 2 per cent and the number of overnight visitors travelling by road was about the same compared to 2005, the number of overnight visitors travelling by air increased by fully eight per cent in 2006.

There were 940,000 foreign business visitors who stayed overnight in Norway, while the country was visited by 3.0 million holidaymakers from abroad that stayed at least one night. The total number of foreign guest-nights amounted to 26 million, of which holidaymakers represented 83 per cent.

The main part of incoming tourism is related to the summer season (May–September), which constitutes two thirds of the arrivals of foreign overnight visitors. 20 per cent of arrivals occur in the winter season (January–April).

Visitors from Sweden, Germany, the UK, Denmark and the USA make up the bulk of *business trips* to Norway. Three out of four foreign business travellers arrive by air, and nearly half of the business-related guest-nights are spent in hotels or similar accommodation. The number of foreign business travellers increased in 2006 whereas the growth in guest nights was even higher as a result of longer stays.

In 2006, the number of foreign *holiday travellers* increased by three per cent, but the number of foreign guest-nights decreased by one per cent. Germany, Sweden and Denmark are the most important foreign source markets for holiday travel to Norway, but also visitors from the UK, USA and the Netherlands represent significant tourism volumes. The foreign holidaymakers are distributed among the four main types of accommodation: hotel (23 per cent), cabin (24 per cent), camping (19 per cent), and friends and relatives (28 per cent).

Winter season 2006

There were about 990,000 foreign visitors who stayed overnight in Norway during the winter season 2006 (January–April), which means five per cent increase compared to the previous year. A substantial growth was registered for

the number of business travellers as well as for the number of holidaymakers from abroad.

Four countries are of vital importance for tourism in Norway in winter: Denmark and Sweden, and to a lesser degree Germany and Great Britain. Table A shows some key figures for winter traffic in the period 2004–2006.

Table A: Foreign business and holiday travel in Norway, winter seasons 2004–2006 (in thousands). Border registration upon departure from Norway.

	2004	2005	2006	Change in per cent 2005–2006	2006			
					By road	By ferry	By air	By rail/bus
Arrivals in total	1 206	1 283	1 352	5	617	272	440	23
- Day trips	335	339	364	7	253	67	43	2
- Overnight stays	871	944	988	5	364	206	398	21
-- arrivals, business trips	234	259	273	5	52	17	198	6
-- arrivals, holiday trips	637	685	715	4	312	189	200	15
Guest-nights in total	4 826	5 274	5 493	4	1 631	1 398	2 349	115
- Guest-nights, business trips	950	994	1 080	9	168	125	745	42
- Guest-nights, holiday trips	3 876	4 280	4 413	3	1 463	1 273	1 604	73

TØI rapport 864/2006

Summer season 2006

Table B presents the volume and distribution of foreign tourist arrivals and guest-nights in Norway in the summer season (May–September) 2006.

Table B: Foreign business and holiday travel in Norway, summer season (May–September) 2006 (in thousands). Border registration upon departure from Norway.

	Total	By road	By ferry	By air	By rail/bus
Arrivals in total	4 765	1 378	524	1 006	52
- Day trips	628	475	109	37	7
- Cruise passengers (day visits)	1 800				
- Overnight stays	2 337	903	415	969	49
-- arrivals, business trips	415	70	31	304	10
-- arrivals, holiday trips	1 922	833	384	665	40
Guest-nights in total	17 421	4 964	4 147	7 981	329
- Guest-nights, business trips	2 202	359	235	1 546	62
- Guest-nights, holiday trips	15 219	4 605	3 912	6 435	267

TØI rapport 864/2006

A total of about 4.75 million foreigners visited Norway during the 2006 summer season. These visitors spent 17.4 million guest-nights in the country. About 2.3 million visitors stayed overnight in Norway, while 630,000 arrived on a day trip and 1.8 million as cruise passengers (on day visits).

Some 82 per cent of the overnight visitors from abroad were holidaymakers, and 18 per cent were business travellers. Holiday visitors spent 15.2 million guest-

nights in Norway, and the number of foreign business guest-nights amounted to 2.2 million.

About 1.4 million foreign visitors travelled by road, one million by air, 524,000 by ferry and about 52,000 by rail or bus. The holidaymakers from abroad utilised road and ferry connections most frequently, whereas foreign business travellers mainly travelled by air.

The total number of arrivals of day visitors from abroad in the summer 2006 was about the same level as in the previous year, while the total number of arrivals among visitors who stayed overnight increased by three per cent. The total number of foreign guestnights in summer 2006 turned out to be at the same level as the 2005-figure.

Day visitors crossed the border most frequently by road. The majority of such visitors were Swedes.

Table C: Foreign guest-nights in Norway, summer season (May–September) 2006, by country of residence and transport mode at the point of departure from Norway. Figures are in thousands except average length of stay, which is in number of nights per person.

	Total	Length of stay	By road	By ferry	By air	By rail/bus
Total	17 421	7.4	4 964	4 147	7 981	329
Sweden	2 091	4.3	1 426	135	414	116
Denmark	1 367	6.6	390	550	392	35
Finland	607	3.3	508	1	95	3
United Kingdom	1 408	7.2	32	266	1 100	10
The Netherlands	1 263	10.6	383	502	372	6
Belgium	231	8.6	37	42	150	2
France	824	9.2	145	34	641	4
Germany	4 249	9.9	1 098	2 325	793	33
Italy	383	8.7	84	11	275	13
Switzerland	269	8.4	60	20	181	8
Austria	120	7.5	74	6	34	6
Spain	414	8.2	32	2	376	4
Russia	201	7.4	101	0	98	2
Other Europe	1 784	9.3	593	215	950	27
USA	1 334	11.1	0	2	1 315	17
Japan	137	4.9	0	0	132	5
Other nations	738	7.3	1	36	662	39

TØI rapport 864/2006

Among those who stayed overnight in Norway during the summer season 2006, the average stay was 7.4 nights (Table C), compared to 7.7 in the summer 2005. Germany was by far the largest single foreign market in terms of number of guest-nights. However, countries like Sweden, the UK, the Netherlands, Denmark and the USA were also important markets for the Norwegian tourism industry.

Persons living in Sweden constituted the largest proportion of arrivals associated with *business trips*. There was also substantial business travel from Denmark, the UK and Germany.

In the summer season of 2006, 1.9 million foreign *holiday travellers* stayed overnight in Norway, with an average stay of 7.9 nights. During the summer season, German holidaymakers made up the largest proportion of arrivals and guest-nights. Denmark and Sweden were also important foreign markets, and together with the USA, the Netherlands and the UK, these countries represented the bulk of summer holiday travel from abroad.

Holiday tours by private motor vehicles and coaches constituted about 56 per cent of all foreign holiday guest-nights in Norway. Visitors from the neighbouring Nordic countries, Germany, and the Netherlands dominated the arrivals by road and ferry. In the summer seasons over the past seven years, such holiday travel initially decreased in terms of both number of arrivals and guest-nights, although it has grown somewhat during the latest three years.

About 39,000 foreign motor homes visited Norway in summer 2006, which represent a considerable decrease compared to the previous year. 33 per cent of the foreign motor homes were of German origin. The number of vehicles with caravan is estimated to about 19,000 in summer 2006, which represents a slight decrease compared to the previous year. The number of foreign-registered coaches visiting Norway has been fairly stable for the last three years, estimated to approximately 9,000 in the summer season 2006.

Table D: Percentage of foreign guest-nights for all guests departing Norway by own vehicle, bus, rail or air, by type of accommodation. N = Number of guest-nights in summer season (May–September) 2004–2006 (thousands).

	2004	2005	2006				
	Total	Total	Total	By road/ferry	By coach	By rail/bus	By air
Total (N)	100 (16 890)	100 (17 604)	100 (17 401)	100 (8 113)	100 (998)	100 (309)	100 (6 846)
Hotel, pension, etc.	26	29	27	13	79	24	35
Camping at campsite	19	16	16	29	2	4	5
Camping outside campsite	5	5	6	9	0	9	4
Rented cabin	13	11	14	25	13	2	4
Own/ borrowed cabin	4	5	4	6	0	1	3
Friends, relatives	23	23	24	15	0	44	34
Other	10	11	9	3	6	16	15

TØI rapport 864/2006

Business and holiday travellers spent a total of 17.4 million guest-nights in Norway during the summer period (Table D). These visitors mainly used three different types of commercial accommodation: hotel (27 per cent), camping at a campsite (16 per cent) and rented cabin (14 per cent). In addition, overnight stays with friends and relatives (24 per cent), own/borrowed cabin and camping outside campsite were used.

Among the foreign motorists, camping and cabin were the most frequently used types of accommodation. The coach tourists mostly stayed in hotels, and visitors going by air, rail or bus mainly spent the nights in hotels or in private homes.

Nearly half of the business travellers from abroad stayed in hotels, whereas foreign holiday visitors were relatively equally distributed among the four accommodation sectors hotel, cabin, camping and friends/relatives.

1 Innledning

1.1 Om Gjesteundersøkelsen

Gjesteundersøkelsen 2006 bygger på tilgjengelig statistikk og utvalgte registreringer av grensetrafikken ut fra Norge, samt intervjuer med et utvalg av utenlandske besøkende når de reiser ut av landet. Populasjonen for undersøkelsen omfatter alle besøk i Norge foretatt av personer som er bosatt utenfor Norge, både forretnings- og feriereiser. Det eneste unntaket er reiser til og fra arbeid foretatt av dem som arbeider i Norge og bor i et annet land. Fra og med 1998 omfatter undersøkelsen utreiser foretatt på veg, ferge, fly eller tog, fra og med år 2004 også rutebuss. Formålet med Gjesteundersøkelsen er todelt: For det første skal den gi en fullstendig oversikt over omfang og struktur på den totale trafikken av utlendinger på besøk i Norge. For det andre skal den gi muligheter for å hente inn mer detaljert informasjon fra de utenlandske gjestene gjennom intervjuer ved grensen når de forlater Norge.

I løpet av de årene arbeidet med Gjesteundersøkelsen for utenlandske turistbesøk i Norge har pågått, er det publisert en rekke rapporter og spesialpublikasjoner. Årsrapporten for 1999 inneholder en nærmere oversikt over en del av disse publikasjonene (Rideng og Haukeland, 2000). Det vises også til oversikten over publikasjoner bakerst i denne rapporten.

1.2 Innholdet i rapporten

I denne rapporten gis det i kapittel 2 en redegjørelse for de definisjonene som er brukt. Deretter følger en oversikt over det metodiske opplegget for Gjesteundersøkelsen, slik datainnsamlingen ble organisert i 2006, med vekt på beskrivelser av populasjon, stratifisering av materialet, den praktiske gjennomføringen og noen betraktninger om usikkerheten i beregningene.

I kapittel 3 vises resultatene for hele året 2006 i form av tabeller og figurer. Kapittel 4 inneholder enkelte hovedtabeller for vintersesongen 2006.

I kapittel 5 oppsummeres volumet og hovedstrukturen i den utenlandske forretnings- og ferietrafikken i Norge sommersesongen 2006. Fordeling på transportmåte ved utreise, hovedformål, bostedsland, oppholdets varighet og gjestenes overnattingsmåte er de mest sentrale variablene. Det gis tall både for alle gjestene under ett og for forretningsreisende og feriegjester hver for seg. Videre er det utført egne beregninger av dem som kun er på dagsbesøk i Norge, og det er vist utviklingstrekk over flere år.

Gjesteundersøkelsen utarbeides og koordineres av Transportøkonomisk institutt og er i de senere årene finansiert av Innovasjon Norge. Statens vegvesen,

Tollvesenet, Avinor og fergeselskapene som har ruter mellom Norge og utlandet, har deltatt aktivt i prosjektet. Det samme har buss- og jernbaneselskapene som har ruter på utlandet. Modellutforming og estimering av parametrene i modellen på basis av de innsamlede data, utføres ved Transportøkonomisk institutt. Resultater og konklusjoner som trekkes på grunnlag av beregningene, står derfor helt og holdent for instituttets regning. Som i alle utvalgsundersøkelser er resultatene belagt med usikkerhet. Usikkerheten er størst for veg- og flytrafikken, minst for fergetrafikken. Det metodiske opplegget for undersøkelsen er for øvrig detaljert beskrevet i den første rapporten fra prosjektet (Rideng, 1994). Her er også usikkerheten i beregningene nærmere drøftet.

Vennligst oppgi fullstendig kilde ved bruk og/eller offentliggjøring av resultater fra Gjesteundersøkelsen.

2 Metode og gjennomføring

2.1 Noen definisjoner

Utlending – person som er registrert bosatt i land utenfor Norge

Vintersesongen – perioden fra januar måned til og med april måned

Sommersesongen – perioden fra og med mai måned til og med september måned

Feriereise – reise der hovedformålet oppgis å være:

- besøk hos slekt og venner
- ferie/fritidsreise, inkludert skiferie
- shopping

Forretningsreise – reise som ikke er en feriereise og heller ikke en reise til/fra arbeidsstedet

Feriegjest – person som er på feriereise

Forretningsreisende – person som er på forretningsreise

Dagsreise – feriereise eller forretningsreise i Norge uten overnatting

Dagsreisende – feriegjest eller forretningsreisende som reiser inn og ut av Norge på samme dag (døgn).

Overnattingsgjest – person som overnatter en eller flere netter i Norge på reisen

Ankomst – en ferie- eller forretningsreise i Norge med eller uten overnatting

Gjestedøgn – en persons overnatting på reise i Norge

Bilturist – utenlandsk feriegjest som har reist ut av Norge i en personbil, bobil eller bil med campingvogn

2.2 Populasjonen

En populasjon er i samfunnsvitenskapelig språkbruk betegnelsen på de personene/enhetene som en undersøkelse tar sikte på å beskrive. Utvalget av respondenter i en undersøkelse trekkes fra populasjonen. Utgangspunktet for bestemmelse av populasjonen i TØIs gjesteundersøkelse er en klassifikasjon av internasjonale reisende som er utarbeidet av World Tourism Organization (United Nations, 1994). Reiselivet (*tourism*) omfatter etter denne definisjonen ”aktiviteter til personer som reiser og oppholder seg på steder som ligger utenfor vedkommendes ordinære oppholdsområde, uavhengig av reisens formål”. Oppholdet utenfor det ordinære oppholdsområdet må ikke ha lengre varighet enn 12 måneder for å omfattes av reiselivsdefinisjonen. Med utgangspunkt i denne definisjonen vil en del personer som krysser landegrenser ikke betraktes som

turister. For gjesteundersøkelsen har TØI definert en populasjon som omfatter alle utreiser fra Norge, med følgende *unntak* for reiser som foretas av:

- a) personer som flytter (emigrerer) fra Norge.
- b) personer som bor i utlandet, men arbeider i Norge og som er på reise til eller fra arbeidsstedet.
- c) diplomater, ambassade- og konsulatpersonale og militært personell (inklusive eventuelle ledsagere), på reise til eller fra det landet der de tjenestegjør.
- d) nomader på vandring og personer som reiser som flyktninger.
- e) personer som bare reiser i transitt og som formelt ikke har oppholdt seg på norsk område, for eksempel flyreisende som går over fra ett fly til et annet i en norsk lufthavn.
- f) personer som direkte utøver sitt yrke i transportnæringen, for eksempel reiser i forbindelse med godstransport til sjøs eller på land, og alle yrkesreiser i forbindelse med persontransport (personale om bord på tog, buss eller ferge, flybesetninger og liknende).

Populasjonen for denne undersøkelsen blir etter en slik definisjon et antall *reiser* eller *ankomster* (se kapittel 2.1), ikke et antall *reisende*. Siden hver reise nødvendigvis foretas av en person, kan man også tale om en populasjon av *personer*, og i en del tilfeller også en populasjon av reisefølger, oftest knyttet til dem som reiser sammen i ett kjøretøy. Definisjonen inneholder ingen aldersbegrensninger, både barn og voksne regnes med. *Norge* defineres her som ”Fastlands-Norge”, men inkludert de norske bosettingene på Svalbard. Reiser mellom utlandet og oljeinstallasjonene på den norske kontinentalsokkelen er ikke inkludert i populasjonen. Populasjonen omfatter både ferie- og fritidsreiser og reiser med andre formål, for eksempel forretningsreiser. Dette er i samsvar med WTOs definisjon.

Populasjonen omfatter i utgangspunktet alle utreiser fra Norge, ikke bare utlendingenes utreiser. Det er enklere å måle det totale volumet av utreiser og deretter fordele de reisende på bostedsland. I dette prosjektet er det likevel utlendingenes reisevaner som står i fokus. En har også valgt å la populasjonen omfatte alle *utreiser* fra Norge, ikke *innreisene*. De aller fleste besøk av utlendinger i Norge innebærer både en innreise og en utreise. Det er derfor tilstrekkelig å registrere trafikken enten ved innreise eller ved utreise. Det er to gode grunner til å velge det sistnevnte alternativet: Hovedsakelig er det enklere rent praktisk å organisere registreringer og/eller intervjuer ved utreise, da arbeidet kan foregå ved norske veger, i norske havner, i norske lufthavner og så videre, i mange tilfeller mens de reisende venter på transportmidlets avgang. Dessuten er det enklere og ofte mer relevant å formulere og besvare spørreskjemaer ved utreise enn ved innreise. For eksempel kan man da spørre om faktisk reisevirksomhet (oppholdets varighet, reiserute i Norge, attraksjonsbesøk og så videre), i stedet for forventninger og planer.

Definisjonen av populasjonen innebærer at en del reiser ikke registreres. Omfanget av disse unntakene, punktene a til f ovenfor, varierer. Men stort sett dreier det seg om relativt få reiser sett i forhold til det totale antallet grense-

passeringer. Populasjonen, slik den er definert, er tilpasset de totaltellingene som allerede finnes for de enkelte transportmidlene. Man har altså en populasjon som er håndterbar. Av praktiske grunner har det vært nødvendig med ytterligere en begrensning av populasjonen: *Kun reiser der selve grensepasseringen foretas med motoriserte kjøretøyer/transportmidler er inkludert.* Det er grunn til å anta at det er få andre grensepasseringer, og stort sett er dette dagsturer.

Gjesteundersøkelsen 2006 omfatter personer som reiste ut av landet i et kjøretøy (personbil, bobil, bil med campingvogn, MC, turbuss), enten de reiste med en av utenlandsfergene eller på en av vegovergangene. Dessuten omfatter den personer som reiste ut av Norge med fly, tog eller rutebuss. Statistikken inkluderer ikke personer som har besøkt Norge i egen båt. Det er grunn til å tro at tallet på utenlandske besøkende som unndrar seg registrering på denne måten er relativt beskjedent i forhold til det totale omfanget av tilreisende. Slike *dekningsfeil* (Salant og Dillman, 1994) omtales nærmere i kapittel 2.5.2.

2.3 Stratifisering av populasjonen

Undersøkelser som foretas direkte blant informantene på flyplasser, ved fergehavner, grenseoverganger og så videre, slik som i dette prosjektet, omtales ofte som *undervegsundersøkelser*. Populasjonen i denne undersøkelsen, slik den er definert i kapittel 2.2, består av en konkret, endelig mengde elementer (reiser), men antallet er ukjent og det finnes ikke noen oversikt over elementene. Å trekke et representativt utvalg fra en slik populasjon er derfor mer komplisert enn ved undersøkelser der man har full oversikt over populasjonen. På den annen side oppnås gjerne høy svarprosent ved undervegsundersøkelsene, slik at problemet med selektive utvalg som oftest blir mindre her enn ved de tradisjonelle undersøkelsene.

Hovedpoenget med en utvalgsplan i denne type undersøkelser er at den må ta hensyn til at det kan være systematiske forskjeller mellom utlendinger som reiser ut av landet med ulike transportmidler, på ulike steder og til ulike tider. Representativitet oppnås derfor ved å velge tider og steder for intervjuing tilfeldig, på en slik måte at alle tidspunkter og steder har en mulighet for å bli valgt. Når tidspunkter og steder for intervjuer velges tilfeldig vil resultatene avhenge av det faktiske valget. Andre steder og tider ville gitt et annet resultat. Denne usikker-heten i resultatet kalles *utvalgsfeil*. En god utvalgsplan minimerer utvalgsfeil ved å ta hensyn til variasjonen mellom steder og tider når disse velges. Dessuten vil utvalgsfeil avhenge av størrelsen på utvalget, jo større utvalg desto mindre variasjonsbredde for estimatene.

Ved undervegsundersøkelser er det av praktiske og økonomiske grunner så godt som umulig å bruke et såkalt enkelt tilfeldig utvalg, det vil si trekke enhetene direkte fra populasjonen. Derimot er stratifisering av populasjonen en godt egnet metode ved denne type undersøkelser. Å stratifisere vil si å dele inn populasjonen i flere deler (strata), for så å trekke utvalgene separat for hvert stratum. På denne måten oppnås mindre stokastisk usikkerhet med samme antall observasjoner enn om man trekker direkte i hele materialet. Forutsetningen er at enhetene innenfor hvert stratum har mindre variasjoner enn variasjonene i hele materialet under ett.

Et viktig mål for Gjesteundersøkelsen er å få en løpende oversikt over omfanget av utlendingenes reiser i Norge fordelt på en del sentrale variable. Man har valgt å konsentrere seg om følgende fem variabler:

- Transportmiddel brukt ved grensepassering ut av landet
- Bostedsland (uavhengig av statsborgerskap)
- Hovedformål med reisen
- Norgesoppholdets varighet
- Overnattingsmåte under oppholdet

Transportmiddel brukt ved utreise fra Norge er første trinn i stratifiseringen av materialet. Deretter stratifiseres det på *utreisested*, ettersom utreisested skiller mellom turismeformer med ulik struktur. For eksempel er passasjerenes fordeling på bostedsland på fergeruten Oslo – Kiel vesentlig forskjellig fra fordelingen på fergeruten Bergen – Newcastle. Når det gjelder overgangene på veg, er det i praksis svært ressurskrevende å dekke alle grenseovergangene. Dette fordi det ville kreve et meget stort mannskap, og mange av disse overgangene har dessuten liten trafikk.

En har derfor valgt å dele inn grenseovergangene på veg i ni strata, der enhetene i hvert stratum kan tolkes som en klynge. Stratifiseringen foretas slik at elementene i hvert stratum (klynge) blir mest mulig innbyrdes like med hensyn på trafikkstruktur. Dermed kan en trekke ut ett (eller flere) elementer fra hvert stratum, som da vil representere elementene (overgangene) i dette stratum. Ved trekkingen er klyngene vektet etter størrelse, slik at sannsynligheten for å bli trukket ut er proporsjonal med trafikken på hver enkelt overgang.

Tabell 2.1 viser hvordan materialet er stratifisert i 2006. Strata 1–12 dekker samtlige fergeruter mellom Norge og utlandet som drives på helårsbasis. Strata 13–21 dekker 9 av til sammen 31 grenseoverganger på veg mot Sverige og Finland. Strata 22–25 dekker de fire jernbaneovergangene der det var gjennomgående trafikk i 2006, og strata 26–27 dekker busstrafikken mellom Norge og utlandet. Endelig omfatter strata 28-29 trafikken over lufthavnene.

Når det gjelder totaltrafikken for hvert stratum, mottas trafikk tall for fergene fra rederiene. Når det gjelder jernbaneovergangene, får vi tall fra NSB og SJ. Trafikken med bussene estimeres ut fra tall fra selskapene og intervjuer ved Oslo bussterminal. For overgangene på veg bygger Gjesteundersøkelsen på oppgaver over totaltrafikken fra Statens vegvesen, Vägverket i Sverige og det finsk-norske tollvesen. Oppgaver over totaltrafikken på lufthavnene er mottatt fra Avinor og Torp lufthavn.

Tabell 2.1: Stratifisering av befolkningen sommeren 2006

Table 2.1: Stratification of the population summer season 2006

Stratum nr.	Transportmåte	Fergerute/grenseovergang
1	Ferge	Oslo–Fredrikshavn, Stena Line
2	Ferge	Oslo–Kiel, Color Line
3	Ferge	Oslo–Hirtshals/Fredrikshavn, Color Line
4	Ferge	Oslo–København, DFDS
5	Ferge	Sandefjord–Strømstad, Color Line
6	Ferge	Larvik–Fredrikshavn/Hirtshals, Color Line
7	Ferge	Kristiansand–Hirtshals, Color Line
8	Ferge	Kristiansand–Gøteborg, DFDS
9	Ferge	Kristiansand–Newcastle, DFDS
10	Ferge	Bergen–Egersund–Hanstholm, Fjord Line
11	Ferge	Bergen–Haugesund–Stavanger–Newcastle, Fjord Line
12	Ferge	Bergen–Stavanger–Hirtshals, Color Line
13	På veg	Svinesund, E 6
14	På veg	Ørje, E 18
15	På veg	Magnor, Rv 2
16	På veg	Lutnes, Rv 26
17	På veg	Teveldal, E 14
18	På veg	Umbukta, E 12
19	På veg	Bjørnfjell (Narvik), E 10
20	På veg	Kilpisjärvi (Helligskogen), E 8
21	På veg	Karigasniemi, Rv 92, Kivilompolo, Rv 93, Neiden
22	Jernbane	Kornsjø grense (Oslo–Gøteborg)
23	Jernbane	Charlottenberg grense (Oslo–Karlstad)
24	Jernbane	Storlien grense (Trondheim–Østersund)
25	Jernbane	Vassijaure grense (Narvik–Kiruna)
26	Rutebuss	Oslo–Karlstad–Stockholm
27	Rutebuss	Oslo–Gøteborg–København og videre
28	Fly	Gardermoen
29	Fly	Øvrige lufthavner med ruteflytrafikk til utlandet

TØI rapport 864/2006

2.4 Praktisk gjennomføring

2.4.1 Spørreskjema

De siste årene er det benyttet tre ulike spørreskjemaer, et for hver sesong. Det enkleste skjemaet brukes bare i høstsesongen og har kun fem spørsmål. Det er her spurt om bostedsland, reiseformål, antall personer som reiser sammen (eventuelt i samme bil) og hvilken type bil det er (personbil, bobil etc.). Det spørres også om oppholdets varighet og overnattingsmåte(r). Det tar vanligvis et par minutter å fylle ut dette skjemaet.

Om vinteren er det de siste årene brukt et utvidet skjema bestående av fire A5-sider. I tillegg til basisspørsmålene som finnes på det enkleste skjemaet, er det supplert med en del spørsmål for dem som er på skiferie. Det kan være spørsmål om destinasjon, type skiaktiviteter og interesser for øvrig. Utfyllingstiden for dette "vinterskjemaet" var i gjennomsnitt fem minutter.

Det tredje skjemaet er mer omfattende og gir relativt detaljerte opplysninger om de utenlandske turistenes reiser i Norge. Innholdet varierer fra år til år og omhandler temaer som reiseruter, forbruk og forbruksmønster, aktiviteter, holdninger og interesser. Dessuten inkluderer spørreskjemaet også de vanlige bakgrunnsspørsmålene og spørsmålene i oversiktsstatistikken. Utfyllingstiden for det lange skjemaet sommeren 2006 var i gjennomsnitt åtte til 10 minutter.

De tre skjemaene omtales i det følgende som *basisskjema*, *vinterskjema* og *sommerskjema*. Vinterskjemaet fantes i 2006 på svensk, dansk, tysk og engelsk. Sommerskjemaet og basisskjemaet var i 2006 tilgjengelig i 12 språkvarianter; svensk, dansk, tysk, engelsk, fransk, italiensk, finsk, nederlandsk, polsk, spansk, russisk og japansk.

2.4.2 Fergetrafikken

For året 2006 har TØI mottatt detaljert fergestatistikk for 10 av de 12 fergestrekningene mellom Norge og utlandet som ble drevet på helårsbasis. For de to siste strekningene er det brukt estimerte tall ut fra årsrapporter og andre kilder. Fergestatistikken gir opplysninger om antall passasjerer fordelt på bostedsland, type kjøretøy (eventuelt uten kjøretøy), antall svippturpassasjerer som reiser fram og tilbake med samme båt og (for noen ruter) oppholdets varighet. Det er i tillegg foretatt intervjuer med passasjerene ved utvalgte fergeavganger. Til sammen resulterte dette i 4 334 utfylte skjemaer for hele året 2006. Av disse ble 2 395 intervjuer foretatt i sommersesongen. Alle intervjupersonene hadde bil eller motorsykel med på ferden, og det ble fylt ut ett skjema for hvert kjøretøy.

2.4.3 Trafikken på veg

På veg er nødvendige data hentet inn dels ved hjelp av Statens vegvesens automatiske kjøretøytellinger, dels ved nummerskiltregistreringer og intervjuer med et utvalg av de utenlandske vegfarende ved utreise fra Norge. Både registreringene og intervjuene er foretatt av Statens vegvesen, med unntak av Østfold fylke, der medarbeidere fra Transportøkonomisk institutt har gjennomført både intervjuer og tellinger. Ved overgangene Svinesund, Ørje, Magnor og Teveldal har Statens vegvesen kontinuerlige tellinger hele døgnet og hele året (tellepunkter på nivå 1). Ved Lutnes ble det plassert ut mobile telleapparater i deler av året. For de fire grenseovergangene i Nordland har TØI tidligere fått data fra Vägverket i Sverige, som hadde kontinuerlige tellinger (nivå 1) ved alle disse grenseovergangene til og med året 1999. Dessuten ble det også i Nordland plassert ut mobile telleapparater i sommersesongen. For alle grenseoverganger i Troms og Finnmark har det finske og norske tollvesenet gitt oppgaver over antall utpasserte kjøretøyer etter registreringsland.

Ved nummerskilttellingene registrerte man alle «lette biler» (kjøretøyer med lengde inntil 5,5 meter) som kjørte ut av Norge. For hele året 2006 ble det registrert i alt 81 724 kjøretøyer på de sju overgangene (Svinesund, Ørje, Magnor, Lutnes, Teveldal, Umbukta og Bjørnfjell). Av disse ble 27 204 kjøretøyer registrert i vintersesongen, 33 541 i sommersesongen og 20 979 om høsten. Nasjonalitet og kjøretøytype (personbil, personbil med campingvogn, bobil, buss) ble anmerket for de utenlandske bilene. Tellingene foregikk i tidsrommet fra kl. 1000 til kl. 1700.

Når det gjelder vegovergangene i Troms og Finnmark, har vi fått oppgaver over totaltrafikken fra tollvesenet i Finland og Norge.

På alle grenseovergangene, bortsett fra ved Umbukta, ble det foretatt intervjuer av utenlandske bilister. Til sammen ble det i 2006 foretatt 1 277 intervjuer. Av disse ble 1 041 gjort i sommersesongen. Vi har hatt store problemer ved overgangene på Svinesund og Ørje i 2006. På grunn av mangel på ressurser i vegvesenet, fikk vi ikke foretatt noen intervjuer på disse overgangene i vintersesongen. Først ved slutten av sommersesongen fikk vi prøvd ut en ny metode ved Svinesund, som besto i at vi deler ut spørreskjemaet med en internasjonal svarkupong ved bomstasjonen på Svinesund. Ved Ørje fikk vi etter hvert hjelp av Marker lensmannskontor til å gjennomføre intervjuene. Svarprosenten ved undersøkelsene på veg er svært høy, omlag 95 prosent.

2.4.4 Trafikken med tog, buss og fly

Fra NSB og SJ er det mottatt statistikk over totaltrafikken på de fire grenseovergangene ved Kornsjø, Charlottenberg, Storlien og Vassijaure fordelt på måned. Somrene 2005 og 2006 ble det gjennomført henholdsvis 223 og 200 intervjuer på togene mot Göteborg og Stockholm, i tillegg til 584 intervjuer som ble foretatt sommeren 2004. Disse intervjuer har gitt grunnlag for fordeling av passasjerene på blant annet bostedsland, reiseformål og overnattingsmåte.

Ved Oslo bussterminal ble det i 2006 foretatt 272 intervjuer på rutebussene til Sverige og Danmark. Disse intervjuer gav grunnlag for fordeling av passasjerene på bostedsland, reiseformål og overnattingsmåte.

Avinor har bidratt med statistikk over tallet på utreiste passasjerer fra Norge til utlandet og antall utenlandske charterpassasjerer til Norge. Dessuten gjennomførte Avinor i samarbeid med TØI en større reisevaneundersøkelse på alle landets lufthavner gjennom hele året 2005. Resultatene fra denne undersøkelsen, som for hele året vil omfatte om lag 70 000 intervjuer på utenlandsrutene, har gitt et godt grunnlag for å estimere nasjonsfordeling, reiseformål og annen kunnskap om dem som reiser med fly mellom Norge og utlandet. I tillegg har TØI foretatt 3 373 intervjuer med utenlandske passasjerer som reiste fra Gardermoen i 2006.

2.4.5 Andre transportmidler

Oslo Havnevesen og Bergen Havnevesen har gitt oppgaver over cruisetrafikken i de to byene. Dette gir grunnlag for å estimere omfanget av den utenlandske

cruisetrafikken i Norge. Da cruisepassasjerene overnatter om bord i skipene, regnes passasjerene som dagsbesøkende i denne sammenhengen.

Personer som har besøkt Norge i egen lystbåt eller privat fly omfattes ikke av Gjesteundersøkelsen. Det samme gjelder personer som sykler eller går til fots, bruker snøscooter eller går på ski over grensen. For alle disse kategoriene er det mangelen på adekvate registreringsmidler som er problemet. Det antas likevel at tallet på utenlandske gjester som unndrar seg registrering på denne måten, er beskjedent i forhold til det totale omfanget av besøkende.

2.5 Vekting og usikkerhet

2.5.1 Vekting

Den statistikken TØI får fra fergeselskapene, de automatiske kjøretøytellingene og de manuelle registreringene på veg gir grunnlaget for å produsere oversiktsstatistikken, det vil si oversikter over antall reisende på alle overganger fordelt på bostedsland. Resultatene fra denne brukes så for å *vek*te resultatene fra intervjuene, slik at man kan beregne reiseformål, reisens varighet, overnattingsmåter og øvrige resultater fra spørreskjemaene. Vektingen foregår separat for hver av de tre sesongene og for hver transportform (veg, ferge, tog, rutebuss og fly). Dessuten ble det vektet separat for Sør-Norge og Nord-Norge på veg, for Østlandet og Vestlandet på ferge, for hver grenseovergang på tog, for hvert selskap på buss og for Gardermoen lufthavn spesielt for fly. Endelig ble det laget separate vektingsfaktorer for bostedsland, eventuelt kategorier av bostedsland.

2.5.2 Om usikkerheten i resultatene

Dersom man på forhånd, før stratifiseringen, bestemmer seg for å utelukke deler av populasjonen, av ulike grunner, betegnes dette som *dekningsfeil* (Salant og Dillman, 1994). I denne undersøkelsen er det noen få feilkilder av denne typen, blant annet som en konsekvens av begrensede ressurser. Smyril Lines fergeruter om sommeren til Shetland, Færøyene og Island er foreløpig ikke inkludert i fergetallene. Det samme gjelder personer som besøker Norge med egen båt, da slike besøk ikke registreres. Det er grunn til å tro at dekningsfeilene i denne undersøkelsen er beskjedne og at de ligger godt innenfor øvrige usikkerhetsmarginer. Likevel kan det være grunn til å anta at det er større sannsynlighet for at estimatene befinner seg i underkant av de "sanne" verdiene enn det motsatte.

Ved automatiske og manuelle registreringer kan det oppstå mange typer *målefeil*. Dette kan skyldes tekniske problemer som for eksempel feil med apparatur, eller det kan skyldes dårlige værforhold, uleselige kjennemerker på biler og en rekke andre forhold. Det kan også skyldes menneskelig svikt av ulike slag. I denne undersøkelsen er det lagt stor vekt på å unngå at slike feil skal få betydning for resultatene.

Når det gjelder intervjuundersøkelsene spesielt, oppstår målefeilene stort sett ved at respondentene gir unøyaktige og/eller upresise svar. For å minimalisere denne

feilkilden, tilstrebes en intervjusituasjon der intervjuet skjer i rolige former og uten tidspress og at skjemaets omfang er tilpasset den tiden respondenten har til rådighet. Intervjuer av bilister i fergehavnen mens de venter på å kjøre om bord, er eksempel på en god intervjusituasjon. Spørreskjemaene er utformet med tanke på klare og entydige spørsmål og er basert på mange års erfaringer.

Intervjukorpset består av dyktige, erfarne og språkmektige medarbeidere.

Lav svarprosent er ikke egentlig et problem i seg selv, men bare hvis dette resulterer i skjevheter i utvalget. Feil kan oppstå både ved at spørreskjemaet ikke besvares og ved at skjemaer besvares mangelfullt. Ved grenseundersøkelser på veg er svarprosenten meget høy, vanligvis omkring 90–95 prosent. Ved undersøkelser i fergehavnene ble det registrert en svarprosent i 2006 på 94. Svarprosenten for rutebusser og for tog ligger på et noe lavere nivå. For intervjuer i lufthavnene er det vanskeligere å estimere nøyaktig svarprosent fordi mange kommer sent til ombordstigning og det er mange gruppereiser som innebærer språkproblemer (asiatiske grupper etc.). Vanligvis ligger svarprosenten i lufthavnene på mellom 80 og 90.

Omfanget av og fordelingen på bostedsland for fergepassasjerene bygger på data fra fergeselskapene. Disse regnes generelt for å være av god kvalitet. En ulempe er det at vi ikke får gode omfangstall fra de landene som har få turister med ferge til Norge, fordi disse ofte inkluderes i restkategorien «andre land». Som tidligere nevnt er svarprosenten høy. Generelt regnes derfor kvaliteten på fergestatistikken som god, men det tas likevel forbehold for de landene der det er få reisende til Norge.

For trafikken på veg er kvaliteten på totalstatistikken god, men utvalgsteknikken vil alltid føre med seg usikkerhet i anslagene. Størst absolutt usikkerhet er knyttet til tallene for Sverige og Finland, der relativt små feilanslag i estimatene for reiseformål og reizens varighet kan gi betydelige absolutte feilanslag på anslått reiseomfang. For vegtrafikken fra disse landene antas at det er en usikkerhet på +/- 6 – 10 prosent. Minst usikkerhet er det i beregningene for land som sender mange turister til Norge, men som Norge likevel ikke har felles grense med, som for eksempel Danmark, Tyskland og Nederland.

Grunnlaget for undersøkelsen på jernbane og rutebuss er godt, særlig fordi antall passasjerer over grensen registreres for både tog og rutebuss. Men det ligger alltid en usikkerhet i det faktum at antallet tog og busser som det intervjues på, er begrenset.

Fordelingen på bostedsland, reiseformål og estimatene for oppholdets varighet for flypassasjerene er, som tidligere nevnt, i vesentlig grad hentet fra Avinors reisevaneundersøkelse på fly 2005, supplert med egne intervjuer på Gardermoen i 2006.

I tabellene i denne rapporten er tallene avrundet til tusen enheter, i noen tabeller er enheten hundre. *Tallet 0 brukes når antallet er mindre enn 500 respektive 50.* Såpass spesifiserte oppgaver kan imidlertid gi inntrykk av en nøyaktighet som ikke er reell. *Når tallene refereres, bør man derfor avrunde dem ytterligere.*

2.5.3 Endringer av beregninger for tidligere år

Resultatene av beregningene for det siste året er i prinsippet å betrakte som foreløpige og kan endres dersom nye data gir grunnlag for det. I de tabellene der det oppgis tall for tidligere år og endringstall fra et år til et annet, er det selvsagt tatt hensyn til disse endringene.

3 Hovedresultater for hele året 2006

I dette kapitlet gis en samlet oversikt i form av tabeller over den utenlandske forretnings- og ferietrafikken til Norge for hele året 2006 under ett. For å kunne presentere tallene så raskt som mulig, er det for årets tre siste måneder (høstsesongen) brukt tilsvarende tall for perioden oktober–desember 2005. Da trafikken av utenlandske gjester er liten og relativt stabil i høstsesongen, vil dette ha liten betydning for resultatene, som uansett må betraktes som foreløpige.

3.1 Totaloversikt for utenlandske besøk og gjestedøgn

Mer enn 3,9 millioner overnattingsgjester og 1,3 millioner dagsreiser til Norge i 2006. I tillegg har cruisepassasjerer foretatt 1,8 millioner dagsbesøk i norske havner

Tabell 3.1: Utenlandsk forretnings- og ferietrafikk i Norge. Registrert utreise fra Norge i 2006. Enhet = 1000.

Table 3.1: Foreign business and holiday travel in Norway 2006 (in thousands). Border registration upon departure from Norway. Refer to Table A in the report Summary for row category translation.

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog/Rutebuss
Ankomster i alt	7 044				
- På dagsreise	1 299	936	234	119	10
- Cruisepassasjerer (dagsbesøk)	1 800				
- Overnattingsgjester	3 945	1447	694	1 721	83
-- på tjenestereise	940	164	68	690	19
-- på feriereise	3 004	1 283	626	1 031	64
Gjestedøgn i alt	25 972	7 133	6 067	12 262	510
- Gjestedøgn på tjenestereise	4 320	687	516	3 003	114
- Gjestedøgn på feriereise	21 652	6 446	5 551	9 259	396
Motorkjøretøyer					
- Personbiler	997	835	162		
- Bobiler	41	36	5		
- Biler m/camp.vogn	20	18	2		
- Busser	14	11	3		

TØI rapport 864/2006

Tallet på overnattingsgjester til Norge økte med tre prosent i 2006. Antall gjestedøgn økte med én prosent i samme år

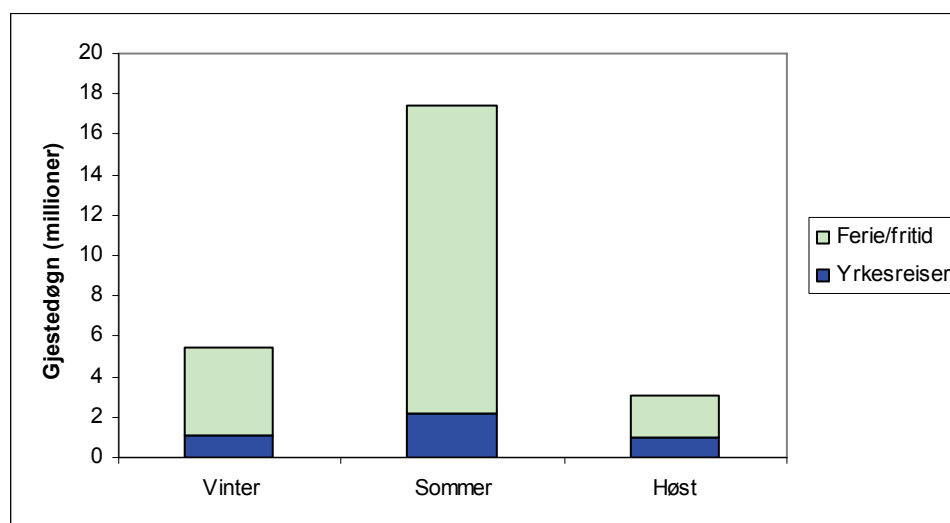
Tabell 3.2: Utenlandsk forretnings- og ferietrafikk i Norge. Registrert utreise fra Norge 2002–2006. Enhet = 1000.

Table 3.2: Foreign business and holiday travel in Norway, 2002–2006 (in thousands). Border registration when departing Norway. Refer to Table A in the report Summary for row category translation.

	2002	2003	2004	2005	2006	Endring i % 2005–2006
Ankomster i alt	5 247	5 294	6 035	6 538	7 044	8
- På dagsreise	1 222	1 163	1 200	1 270	1 299	2
- Cruisepassasjerer (dagsbesøk)	914	1 014	1 207	1 444	1 800	25
- Overnattingsgjester	3 111	3 269	3 628	3 824	3 945	3
-- på tjenestereise	738	749	848	911	940	3
-- på feriereise	2 373	2 520	2 780	2 913	3 004	3
Gjestedøgn i alt	20 833	22 185	24 906	25 781	25 972	1
- Gjestedøgn på tjenestereise	3 470	3 182	3 906	4 020	4 320	7
- Gjestedøgn på feriereise	17 363	19 003	21 000	21 761	21 652	-1
Motorkjøretøyer i alt	1 097	1 042	1 037	1 071	1 072	0
- Personbiler	1 006	966	950	986	997	1
- Bobiler	34	40	45	48	41	-15
- Biler m/camp.vogn	23	24	29	23	20	-14
- Antall busser	14	12	13	14	14	0

TØI rapport 864/2006

Forretningstrafikken er relativt jevnt fordelt over året, mens nesten tre firedeler av feriegjestedøgnene er knyttet til sommersesongen (mai–september)

TØI rapport 864/2006

Figur 3.1: Utenlandsk forretnings- og ferietrafikk i Norge 2006 etter sesong. Millioner gjestedøgn.

Figure 3.1: Foreign business and holiday travel in Norway 2006, (in million guest nights) by season.

Flere utlendinger kom på dagsreise til Norge i 2006

Tabell 3.3: Utenlandske dagsreiser i Norge etter bostedsland og transportmiddel ved utreise. 2002–2006. Enhet = 1000.

Table 3.3: Foreign day trippers in Norway, 2002–2006 (in thousands), by country of residence and transport mode upon departure.

	2002	2003	2004	2005	2006	Endring i % 2005–2006
I alt	1 222	1 163	1 200	1 270	1 299	2
Sverige	851	797	791	824	844	2
Danmark	112	110	118	117	120	2
Finland	153	155	160	164	170	3
Storbritannia	30	23	25	26	27	6
Tyskland	40	43	54	96	92	-4
Andre land	36	35	53	43	47	9

TØI rapport 864/2006

Økt flytrafikk var den viktigste grunnen til at det kom flere utenlandske overnattingsgjester i 2006 enn året før

Tabell 3.4: Utenlandske overnattingsgjester i Norge etter bostedsland 2002–2006 og etter transportmiddel ved utreise for året 2006. Enhet = 1000.

Table 3.4: Foreign overnight stays in Norway, 2002–2006 (in thousands), by country of residence and transport mode upon departure (2006).

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog/Rutebuss
Ankomster 2001	3 073	1 342	655	998	78
Ankomster 2002	3 111	1 327	690	1 011	83
Ankomster 2003	3 269	1 322	698	1 170	79
Ankomster 2004	3 628	1 398	694	1 414	123
Ankomster 2005	3 824	1 447	709	1 588	80
Ankomster 2006	3 945	1 447	694	1 721	83
Endring i % 05–06	3	0	-2	8	4

					2006			
	2003 i alt	2004 i alt	2005 i alt	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog/rutebuss
Sverige	858	916	955	1 003	722	35	203	43
Danmark	570	590	569	523	131	234	151	8
Finland	191	214	264	249	201	0	46	2
Storbritannia	254	295	318	366	5	30	330	2
Nederland	132	142	170	166	45	42	79	1
Belgia	35	38	41	41	9	3	29	0
Frankrike	94	111	114	117	20	3	93	1
Tyskland	576	586	607	587	138	268	176	5
Italia	57	68	62	62	9	2	49	2
Sveits	38	39	46	45	8	2	35	1
Østerrike	22	27	25	22	9	1	11	1
Spania	43	59	57	63	6	0	56	1
Russland	20	28	31	42	26	0	16	0
Europa ellers	119	194	249	305	119	46	134	6
USA	144	176	146	163	0	1	159	4
Japan	35	35	41	37	0	0	36	1
Øvrige land	81	112	129	154	0	29	120	5

TØI rapport 864/2006

26 millioner utenlandske gjestedøgn i 2006, en vekst på én prosent fra året før. Veksten har skjedd på fly, mens antall gjestedøgn generert av gjester som bruker bil eller ferge har gått tilbake

Tabell 3.5: Utenlandske gjestedøgn i Norge og gjennomsnittlig antall gjestedøgn per reisende etter bostedsland 2003–2006 og etter transportmiddel ved utreise 2006. Enhet = 1000.

Table 3.5: Foreign guest nights in Norway, and average number of guest nights per traveller by country of residence 2003–2006, and by mode of transport upon departure 2006 (in thousands).

	I alt		Ant. døgn		Veg	Ferge	Fly	Tog/Rute- buss	
2001	20 471		6,7		6 910	6 453	6 638	470	
2002	20 833		6,7		6 645	6 656	7 051	481	
2003	22 185		6,8		7 195	6 546	7 975	469	
2004	24 906		6,9		7 723	6 398	10 061	724	
2005	25 781		6,7		7 520	6 606	11 171	484	
2006	25 972		6,6		7 133	6 067	12 262	510	
Endr. i % 05–06	1		-1		-5	-8	10	5	
	2003	2004	2005	2006	2006				
	I alt	I alt	I alt	I alt	Ant. døgn	Veg	Ferge	Fly	Tog/Rute- buss
Sverige	3 220	3 566	3 597	3 840	3,8	2 619	207	782	232
Danmark	3 636	3 691	3 510	3 112	6,0	855	1 461	743	53
Finland	758	793	936	847	3,2	633	1	200	13
Storbritannia	1 624	1 851	2 035	2 311	6,3	36	331	1 932	12
Nederland	1 197	1 334	1 539	1 532	9,2	410	549	567	6
Belgia	229	244	281	282	6,9	42	43	195	2
Frankrike	775	915	849	995	8,5	150	37	802	6
Tyskland	5 820	5 906	5 806	5 369	9,1	1 197	2 895	1 237	40
Italia	513	597	497	470	7,6	86	12	359	13
Sveits	329	359	381	340	7,6	62	21	249	8
Østerrike	199	251	182	155	7,0	79	6	64	6
Spania	434	599	579	594	9,4	35	2	553	4
Russland	108	196	259	323	7,7	112	0	209	2
Europa ellers	953	1 557	2 273	2 644	8,7	816	386	1 399	43
USA	1 343	1 722	1 397	1 667	10,2	0	3	1 639	25
Japan	150	167	160	165	4,4	0	0	159	6
Øvrige land	897	1 152	1 499	1 328	8,6	1	113	1 173	41

TØI rapport 864/2006

3.2 Forretnings- og tjenestereiser

Flere forretningsreiser til Norge i 2006, Storbritannia, Tyskland og USA er viktigst utenom Skandinavia

Tabell 3.6: Utenlandsk forretningstrafikk i Norge etter bostedsland. Antall ankomster og antall gjestedøgn for overnattingsgjester. 2003–2006. Enhet = 1000.

Table 3.6: Foreign business travel in Norway by country of residence. Arrivals and guest nights for overnight guests, 2003–2006 (in thousands).

	Antall ankomster				Antall gjestedøgn			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
I alt	749	848	911	940	3 182	3 906	4 020	4 320
Sverige	222	227	240	245	667	746	809	781
Danmark	114	128	123	114	492	542	531	470
Finland	32	33	43	42	108	127	132	148
Storbritannia	92	103	117	127	336	373	414	487
Nederland	26	28	37	38	110	112	157	183
Belgia	15	15	15	14	44	44	42	43
Frankrike	19	25	24	24	72	110	87	100
Tyskland	74	86	93	94	402	534	531	518
Italia	9	11	16	17	39	49	56	75
Sveits	8	8	8	9	38	39	31	37
Østerrike	5	7	6	5	29	35	19	20
Spania	8	10	10	10	52	60	51	51
Rusland	4	6	6	7	25	39	24	48
Europa ellers	33	54	63	72	198	341	334	470
USA	40	47	44	53	273	324	294	366
Japan	12	12	10	10	60	59	48	49
Øvrige land	36	47	56	60	237	368	417	473

TØI rapport 864/2006

Fly er dominerende transportmiddel for forretningsreisende, men mange svensker bruker bil

Tabell 3.7: Antall ankomster for utenlandske forretningsreisende med minst én overnatting i Norge, etter bostedsland og transportmiddel ved utreise. 2006. Enhet = 1000.

Table 3.7: Number of arrivals for foreign business travellers with at least one overnight in Norway, by country of residence and mode of transport upon departure, 2006 (in thousands).

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog/Rutebuss
I alt	940	164	68	690	17
Sverige	245	106	10	116	12
Danmark	114	19	19	76	1
Finland	42	16	0	25	0
Storbritannia	127	0	2	124	0
Nederland	38	2	3	33	0
Tyskland	94	8	22	64	1
Europa ellers	157	13	9	136	2
Øvrige land	123	0	3	116	1

TØI rapport 864/2006

3.3 Ferie- og fritidsreiser

Fra og med 2001 har ferie- og fritidstrafikken fra utlandet målt etter antall ankomster vokst jevnt og trutt hvert år. I 2006 er veksten estimert til tre prosent

Tabell 3.8: Utenlandsk ferietrafikk i Norge etter bostedsland. Antall ankomster for overnattingsgjester 2001–2006. Enhet = 1000.

Table 3.8: Foreign holiday travel in Norway by country of residence. Number of arrivals for overnights guests, 2001–2006 (in thousands).

	Antall ankomster						Endring i % 2005–2006
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
I alt	2 297	2 372	2 520	2 781	2 913	3 004	3
Sverige	634	623	637	689	715	758	6
Danmark	435	447	456	462	445	408	-8
Finland	159	182	159	181	221	207	-6
Storbritannia	121	148	163	192	201	240	19
Nederland	93	98	106	114	133	128	-4
Belgia	15	17	20	22	27	26	-2
Frankrike	59	63	75	86	90	93	3
Tyskland	431	448	502	500	514	493	-4
Italia	31	34	48	58	47	45	-3
Sveits	25	28	31	31	37	37	-2
Østerrike	17	18	17	21	19	17	-11
Spania	21	23	35	49	47	53	13
Russland*			15	22	25	35	43
Europa ellers	87	83	83	140	186	233	26
USA	102	92	104	129	103	111	8
Japan**		22	24	23	31	27	-13
Øvrige land	68	46	45	64	74	94	28

TØI rapport 864/2006

*Russland er regnet med under "Europa ellers" i årene før 2003

**Japan er regnet med under "Øvrige land" i 2001

Tallet på utenlandske gjestedøgn for ferietrafikken i 2006 ble litt lavere enn året før. Det var vekst for besøkende fra Sverige, Storbritannia, Frankrike, Russland, de baltiske landene og USA. Flere land hadde nedgang i antall gjestedøgn, av disse var nedgangen for Danmark og Tyskland mest merkbar

Tabell 3.9: Utenlandsk ferietrafikk i Norge etter bostedsland. Antall gjestedøgn 2001–2006. Enhet = 1000.

Table 3.9: Foreign holiday travel in Norway by country of residence. Number of guest nights, 2001–2006 (in thousands).

	Antall gjestedøgn						Endring i % 2005–2006
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
I alt	16 800	17 363	19 003	21 000	21 761	21 652	-1
Sverige	2 452	2 437	2 553	2 820	2 848	3 059	7
Danmark	2 899	2 962	3 144	3 149	2 994	2 642	-12
Finland	642	688	650	666	790	699	-12
Storbritannia	1 133	1 310	1 288	1 478	1 592	1 824	15
Nederland	1 016	980	1 087	1 222	1 361	1 349	-1
Belgia	152	173	185	200	240	239	0
Frankrike	641	603	703	805	757	895	18
Tyskland	4 720	4 835	5 418	5 372	5 307	4 851	-9
Italia	285	312	472	548	429	395	-8
Sveits	244	277	291	320	351	303	-14
Østerrike	161	168	170	216	161	135	-16
Spania	182	236	382	539	524	543	4
Russland*			83	157	209	272	30
Europa ellers	740	714	757	1 216	1 871	2 177	16
USA	939	958	1 070	1 398	1 119	1 301	16
Japan**		103	90	108	118	116	-2
Øvrige land	594	606	660	784	1 090	855	-22

TØI rapport 864/2006

*Russland er regnet med under "Europa ellers" i årene før 2003

**Japan er regnet med under "Øvrige land" i 2001

Svenske og finske feriegjester bruker som oftest bil på norgesturen, mens for dansker og tyskere på ferie er ferge den mest foretrukne reisemåte. Flyet er viktigst for feriegjester fra Storbritannia og mer fjerntliggende land

Tabell 3.10: Antall ankomster for utenlandske feriegjester med minst én overnatting i Norge etter bostedsland og transportmiddel ved utreise. 2006. Enhet = 1000.

Table 3.10: Arrivals of foreign holiday visitors with at least one overnight in Norway, by country of resident and mode of transport upon departure, 2006 (in thousands).

	I alt	Prosent	Veg	Ferge	Fly	Tog/Rutebuss
I alt	3 004	100	1 283	626	1 031	64
Sverige	758	25	616	24	87	31
Danmark	408	14	112	215	75	6
Finland	207	7	185	0	21	2
Storbritannia	240	8	4	27	206	1
Nederland	128	4	42	39	46	1
Tyskland	493	16	130	246	112	5
Europa ellers	538	18	194	48	287	9
Øvrige land	232	8	0	27	197	9

TØI rapport 864/2006

Kortere opphold i Norge gav nedgang i tallet på gjestedøgn for bil- og turbussturistene i 2006

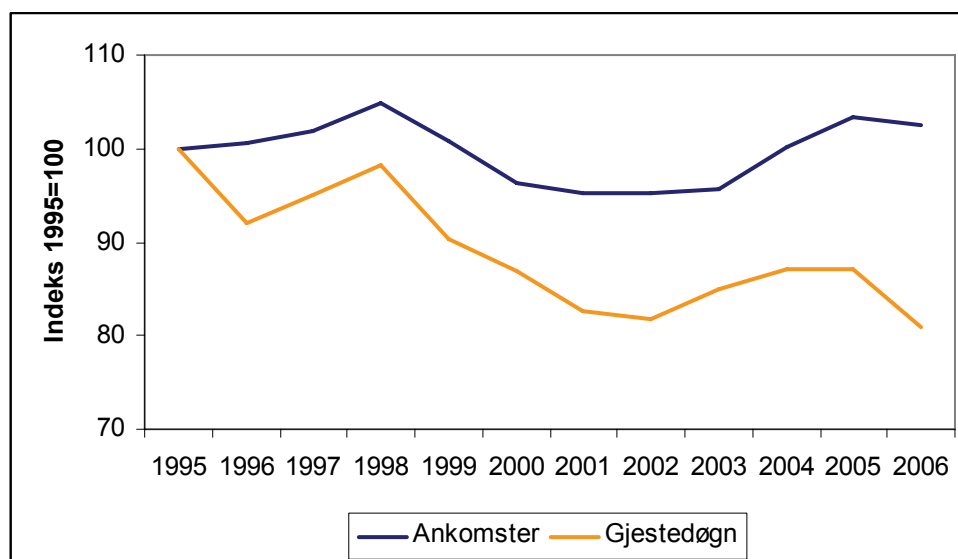
Tabell 3.11: Utenlandske feriegjester (og deres kjøretøyer) med minst én overnatting i Norge. Registrert utreise med ferge og på veg fra Norge. 2001–2006. Enhet = 1000 for antall gjester, gjestedøgn og kjøretøyer.

Table 3.11: Foreign holiday visitors (and their vehicles), with at least one overnight in Norway. Registered upon departure by ferry and road, 2001–2006. In thousands for numbers of guests, guest nights, and vehicles.

	I alt							Transportmiddel ved utreise 2006	
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Endring i % 2005–2006	Ferge	På veg
Feriegjester	1 771	1 774	1 781	1 861	1 925	1 909	-1	626	1 283
Gjestedøgn	12 264	12 124	12 590	12 928	12 935	11 997	-7	5 551	6 446
Gjestedøgn per pers.*	6,9	6,8	7,1	6,9	6,7	6,3	-6	8,9	5,0
Personbiler	442	487	492	499	507	518	2	161	357
Bobiler	35	34	40	45	48	41	-15	5	36
Biler med camp.vogn	28	23	24	29	23	20	-12	2	18
Turbusser	13	14	12	13	14	14	0	3	11

TØI rapport 864/2006

* Antall gjestedøgn i Norge

TØI rapport 864/2006

Figur 3.2: Antall ankomster og antall gjestedøgn for utenlandske bil- og turbussturister i Norge. Utvikling i perioden 1995–2006. Indeks = 100 i 1995.

Figure 3.2: Arrivals of foreign holiday visitors and number of guest nights. Holiday visitors who departed Norway by road or ferry, 1995–2006. Index=100 in 1995.

Økning for bil- og turbussturister fra Belgia, Frankrike og en del mellom europeiske land i 2006

Tabell 3.12: Utenlandske feriegjester med minst én overnatting i Norge etter bostedsland. Beregnet antall utreiser med ferge og på veg fra Norge. 2000–2006. Enhet = 1000.

Table 3.12: Foreign holiday visitors with at least one overnight in Norway, by country of residence. Estimated number of departures by ferry and road, 2000–2006 (in thousands).

	I alt							Endring i % 2005–2006
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
I alt	1 793	1 771	1 774	1 781	1 861	1 925	1 909	-1
Sverige	543	580	568	569	588	602	641	6
Danmark	404	395	394	390	379	379	327	-14
Finland	174	154	172	144	165	199	185	-7
Storbritannia	25	25	29	28	29	32	32	0
Nederland	76	71	71	76	83	87	81	-6
Belgia	17	8	9	10	11	10	12	12
Frankrike	25	19	18	18	17	20	22	13
Tyskland	407	392	404	438	418	410	376	-8
Italia	16	15	12	15	19	17	11	-38
Sveits	12	11	10	11	11	11	9	-16
Østerrike	17	13	13	11	12	12	10	-18
Spania	9	11	6	6	6	6	6	5
Russland*				12	16	16	26	60
Øvrige land	69	77	69	53	107	124	171	38

TØI rapport 864/2006

*Russland er regnet med under "Europa ellers" i årene før 2003

Sterk nedgang i antall gjestedøgn for bil- og turbussturister fra Danmark, Finland, Belgia, Tyskland og en del land i Sør-Europa

Tabell 3.13: Antall utenlandske gjestedøgn i Norge etter bostedsland. Feriegjester som har reist ut av Norge på veg eller med ferge. 2000–2006. Enhet = 1000.

Table 3.13: Foreign guest nights in Norway, by country of residence. Holiday visitors who departed Norway by road or ferry, 2000–2006 (in thousands).

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Endring i % 2005–2006
I alt	12 896	12 265	12 124	12 590	12 928	12 935	11 997	-7
Sverige	2 220	2 138	2 143	2 183	2 292	2 273	2 437	7
Danmark	2 711	2 653	2 630	2 677	2 521	2 529	2 068	-18
Finland	608	609	621	566	581	656	570	-13
Storbritannia	271	289	327	323	319	373	346	-7
Nederland	884	821	760	833	957	943	922	-2
Belgia	157	88	102	106	101	96	82	-15
Frankrike	238	304	206	199	186	185	182	-2
Tyskland	4 805	4 376	4 440	4 838	4 619	4 366	3 826	-12
Italia	172	141	109	164	198	165	95	-42
Sveits	125	109	89	92	107	96	80	-17
Østerrike	156	120	127	108	139	105	83	-21
Spania	59	79	42	42	45	53	36	-32
Russland*				45	72	79	109	38
Øvrige land	491	538	528	414	791	1 016	1 161	14

TØI rapport 864/2006

*Russland er regnet med under "Øvrige land" i årene før 2003

Færre utenlandske bobiler og biler med campingvogn kom til Norge i 2006 enn året før

Tabell 3.14: Antall utenlandske bobiler, biler med campingvogn og busser utreist fra Norge. 1998–2006. Enhet = 1000.

Table 3.14: Number of foreign motorhomes/caravanettes, motor cars with caravan and tour coaches departing Norway, 1998–2006 (thousands).

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Bobiler	33	35	34	39	45	48	41
Biler med campingvogn	27	27,5	23,5	23,5	29	23	20
Busser	15	13	14	12	13	14	14

TØI rapport 864/2006

For fordeling på bostedsland i sommersesongen, se tabell 5.18, 5.19 og 5.20.

3.4 Overnattingsmåte

27 prosent av overnattingene skjer på hotell, 25 prosent hos slekt og venner. For dem som bruker bil ut av Norge, er hytte den mest vanlige overnattingsform

Tabell 3.17: Andel utenlandske gjestedøgn for alle gjester som reiser ut av Norge med bil, buss, tog og fly, etter overnattingsmåte. 2003-2006. Prosent. N = antall gjestedøgn i tusen.

Table 3.17: Distribution of foreign guest nights for all guests departing Norway by car, coach, rail, or air, by type of accommodation, 2003-2006, per cent (N = number of guest nights, in thousands).

	2003	2004	2005	2006	Transportmiddel ved utreise 2006			
					Bil	Turbuss ¹⁾	Tog/Rutebuss	Fly
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
Hotell, pensjonat o.l.	28	27	28	27	15	75	22	35
Camping på campingplass	14	14	13	12	21	2	3	4
Fri camping	3	4	4	4	6	0	6	3
Leid hytte	19	16	16	18	32	17	7	4
Egen eller lånt hytte	4	4	5	4	6	0	1	2
Slekt og venner	23	25	24	25	16	0	45	36
Annet	9	10	10	10	4	6	16	16

TØI rapport 864/2006

¹⁾ Fordelingen på overnattingsmåte for bussturistene er usikker på grunn av få observasjoner

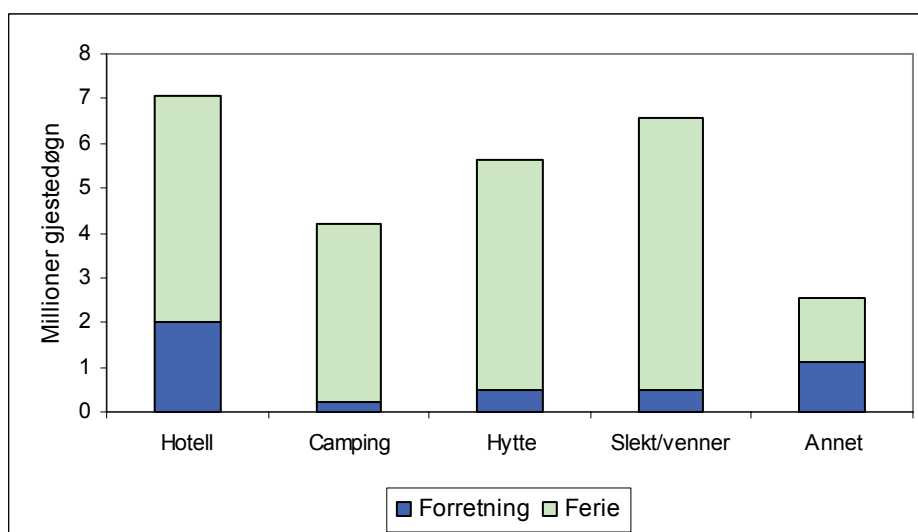
For ferie- og fritidsreiser er overnattingene relativt jevnt fordelt på fire overnattingsformer: Hotell, camping, hytte og hos slekt og venner. For de forretningsreisende, foretas nesten halvparten av overnattingene på hotell

Tabell 3.18: Andel utenlandske gjestedøgn for forretnings- og tjenestereisende og for ferie- og fritidsreisende som reiser ut av Norge med bil, buss, tog eller fly, etter overnattingsmåte. 2006. Prosent og antall gjestedøgn i tusen.

Table 3.18: Distribution of foreign guest nights for business travellers and for holiday travellers departing Norway by car, coach, rail, or air, by accommodation type, 2006, per cent (number of guest nights in thousands).

	I alt		Forretnings- og tjenestereiser		Ferie- og fritidsreiser	
	Prosent	Gjestedøgn	Prosent	Gjestedøgn	Prosent	Gjestedøgn
I alt	100	25 970	100	4 320	100	21 650
Hotell, pensjonat o.l.	27	7 040	46	2 010	23	5 030
Camping på campingplass	12	3 090	4	160	14	2 930
Fri camping	4	1 110	2	80	5	1 030
Leid hytte	18	4 600	9	370	20	4 230
Egen eller lånt hytte	4	1 050	2	110	4	940
Slekt og venner	25	6 550	11	480	28	6 070
Annet	10	2 530	26	1 110	6	1 420

TØI rapport 864/2006

TØI rapport 864/2006

Figur 3.3: Utenlandske gjestedøgn for forretningsreisende og feriegjester etter overnattingsmåte. 2006.

Figure 3.3: Foreign guest nights for business travellers and for holiday travellers, by accommodation type, 2006 (in thousands).

Andelen overnattinger på hytter blant bil- og bussturistene øker igjen, mens andelen overnattinger på campingplass gikk litt ned i 2006

Tabell 3.19: Andel utenlandske gjestedøgn for bil- og bussturister for årene 2000–2006 etter overnattingsmåte. Prosent. Antall utenlandske gjestedøgn i 2006. Enhet = 1000.

Table 3.19: Distribution of foreign guest nights for motor car and coach tourists, 2000 to 2006, by accommodation type (per cent). Number of foreign guest nights in 2006, in thousands.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Antall gjestedøgn 2006
I alt	100	100	100	100	100	100	100	12 000
Hotell, pensjonat o.l.	23	24	23	21	20	20	19	2 330
Camping på campingplass	20	18	20	22	24	23	21	2 460
Fri camping	6	6	5	5	6	7	6	720
Leid hytte	27	27	28	30	26	26	31	3 760
Egen eller lånt hytte	6	8	6	5	6	7	6	660
Slekt og venner	15	15	13	13	15	14	15	1 780
Annet	3	2	5	4	3	3	2	290

TØI rapport 864/2006

4 Hovedtall for vintersesongen 2006

Det kom om lag 990 000 utenlandske overnattingsgjester til Norge i de fire første månedene i 2006, en økning på fem prosent i forhold til året før. Veksten var noenlunde jevnt fordelt på forretningstrafikken og de private reisene.

I de følgende fire tabellene er det samlet noen sentrale tall for vintertrafikken. Tabell 4.1 viser hovedresultatene fra vintersesongene 2004, 2005 og 2006. Tabell 4.2 og 4.3 viser henholdsvis overnattingsgjester og gjestedøgn for vintersesongene 2000–2006 etter bostedsland. Tabell 4.4 viser *feriebaserte* gjestedøgn i vinter-sesongene 2000–2006.

Tabell 4.1: Utenlandsk ferie- og forretningstrafikk i Norge. Registrert utreise fra Norge vintersesongene 2004–2006. Enhet = 1000.

Table 4.1: Foreign business and holiday travel in Norway, winter seasons 2004–2006 (in thousands). Border registration upon departure from Norway

	2004	2005	2006	Endring i % 2005–2006	2006			
					Veg	Ferge	Fly	Tog/rute- buss
Gjester i alt	1 206	1 283	1 352	5	617	272	440	23
Dagsbesøk	335	339	364	7	253	67	43	2
Overnattingsgjester	871	944	988	5	364	206	398	21
– på tjenestereise	234	259	273	5	52	17	198	6
– på privat reise	637	685	715	4	312	189	200	15
Gjestedøgn i alt	4 826	5 274	5 493	4	1 631	1 398	2 349	115
– på tjenestereise	950	994	1 080	9	168	125	745	42
– på privat reise	3 876	4 280	4 413	3	1 463	1 273	1 604	73

TØI rapport 864/2006

Tabell 4.2: Utenlandske overnattingsgjester i Norge vintersesongene 2000–2006 etter bostedsland. Enhet = 1000.

Table 4.2: Foreign overnight stays in Norway, winter seasons 2000–2006, by country of residence (in thousands).

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Endring i % 2005–2006
I alt	800	783	770	801	871	944	988	5
Sverige	274	269	245	258	290	308	323	5
Danmark	260	245	250	250	262	255	239	-6
Finland	17	18	28	30	30	35	34	-1
Storbritannia	65	63	64	73	77	91	98	7
Nederland	19	19	19	19	20	24	27	17
Tyskland	70	69	74	76	82	89	92	4
Frankrike	10	11	11	11	13	11	12	3
USA	23	24	22	23	26	23	25	10
Øvrige land	62	65	57	61	71	108	138	28

TØI rapport 864/2006

Tabell 4.3: Utenlandske gjestedøgn i Norge vintersesongene 2000–2006 etter bostedsland. Enhet = 1000.

Table 4.3: Foreign guest nights in Norway, winter seasons 2000–2006, by country of residence (in thousands).

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Endring i % 2005–2006
I alt	4 686	4 535	4 433	4 442	4 826	5 273	5 494	4
Sverige	1 098	1 014	853	935	1 109	1 132	1 193	5
Danmark	1 573	1 484	1 482	1 513	1 513	1 480	1 387	-6
Finland	58	66	103	106	107	116	123	2
Storbritannia	404	430	473	365	395	526	587	12
Nederland	103	116	125	114	116	145	172	19
Tyskland	577	528	583	600	642	623	654	5
Frankrike	59	61	63	84	98	78	76	-3
USA	259	269	237	183	208	191	208	9
Øvrige land	555	567	514	542	638	982	1 094	11

TØI rapport 864/2006

Tabell 4.4: Antall gjestedøgn for utenlandske feriegjester med minst én overnatting i Norge etter bostedsland vintersesongene 2000–2006. Enhet = 1000.

Table 4.4: Foreign holiday travel in Norway by country of residence. Number of guest nights for overnight guests, winter seasons 2000–2006. (in thousands).

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Endring i % 2005–2006
I alt	3505	3484	3499	3 602	3 876	4 280	4 414	3
Sverige	780	791	673	762	902	905	958	6
Danmark	1 423	1 332	1 318	1 390	1 394	1 378	1 289	-6
Finland	40	47	63	65	63	66	74	12
Storbritannia	211	243	306	258	288	397	452	14
Nederland	72	85	97	85	83	108	122	13
Tyskland	489	445	500	521	537	504	520	3
Øvrige land	490	541	542	521	609	922	999	8

TØI rapport 864/2006

5 Sommersesongen 2006

5.1 Totaloversikt for ankomster og gjestedøgn

5.1.1 All utenlandsk ferie- og forretningstrafikk for alle reisemåter ut av landet

Gjesteundersøkelsen dekker, som tidligere nevnt, alle transportformer og både ferie- og forretningsreiser. Totaltallene for sommersesongen (mai–september) 2006 er gjengitt i tabell 5.1. Som tidligere er cruisepassasjerer skilt ut som egen kategori, og regnet med i ”gjester i alt” i tabellen.

Tabell 5.1: Utenlandsk ferie- og forretningstrafikk i Norge. Registrert utreise fra Norge sommersesongen 2006. Enhet = 1000.

Table 5.1: Foreign business and holiday travel in Norway, summer season 2006 (in thousands). Border registration upon departure from Norway.

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog/Rute- buss
Gjester i alt	4 765	1 378	524	1 006	52
- På dagsreise	628	475	109	37	7
- Cruisepassasjerer ¹⁾	1 800				
- Overnattingsgjester	2 337	903	415	969	49
-- herav på tjenestereise	415	70	31	304	10
-- herav på feriereise	1 922	833	384	665	40
Gjestedøgn i alt	17 421	4 964	4 147	7 981	329
- gjestedøgn på tjenestereise	2 202	359	235	1 546	62
- gjestedøgn på feriereise	15 219	4 605	3 912	6 435	267
Antall kjøretøyer					
Personbiler	534	436	99		
Bobiler	39	34	5		
Biler m/ campingvogn	19	17	2		
Busser	9	7	2		

TØI rapport 864/2006

¹⁾ Angir antall besøk i land. Totalt passasjerantall var om lag 370 000. Se ellers fotnote 1 til tabell 5.4.

Totalt var det 4,2 millioner utenlandske besøkende i Norge sommeren 2006. Av disse var vel 2,3 millioner overnattingsgjester, som til sammen tilbrakte vel 17,4 millioner gjestedøgn i Norge. 82 prosent av overnattingsgjestene var på feriereise, resten var på forretningsreise. Feriegjestene står for i alt 87 prosent av det samlede antallet gjestedøgn i sommersesongen.

En stor del av ankomstene skjer med bil på vegovergangene mot Sverige og Finland. Ser man bort fra cruisepassasjerene, var det nær 3 millioner gjester som besøkte Norge i perioden fra mai til september, og nær 1,4 millioner reisende krysset grensen ut av landet på veg. Dette svarer til 47 prosent av ankomstene. De

øvrige grensepasseringene skjer på ferge (18 prosent), fly (35 prosent) og tog/rutebuss (2 prosent). I tillegg kommer altså 1,3 millioner ilandstigninger av cruisepassasjerer.

Strukturen på ferie- og forretningstrafikken er ellers svært ulik når det gjelder reisemåter. Mens hovedtyngden av ferietrafikken går på veg og ferge, er tjenestereisene i stor grad knyttet til bruk av fly. 70 prosent av utenlandske gjestedøgn blant forretningsreisende i Norge er basert på flyreiser, mot 42 prosent av de ferierelaterte gjestedøgnene.

5.1.2 Dagsreisende og cruisepassasjerer

Tabell 5.2 viser totalbildet i dagstrafikken til Norge.

Tabell 5.2: Utenlandske dagsreiser i Norge etter bostedsland og transportmiddel ved utreise. Sommersesongen 2006. Enhet=1 000.

Table 5.2: Foreign day trippers in Norway, summer season 2006 (in thousands), by country of residence and transport mode upon departure.

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog/Rutebuss
I alt	628	475	109	37	5
Sverige	410	363	26	17	3
Danmark	48	5	35	8	0
Finland	82	80	0	2	0
Storbritannia	16	0	13	2	0
Tyskland	45	9	33	2	0
Andre land	27	18	2	6	2

TØI rapport 864/2006

Rundt 628 000 utlendinger besøkte Norge uten å overnatte sommeren 2006. To av tre dagsbesøkende bor i Sverige, for øvrig er det hovedsakelig personer fra Finland, Danmark og Tyskland som reiser på dagsvisitt til Norge. Det er også noen personer på dagsbesøk som har bosted i Storbritannia. Svenskene og finnene krysser i første rekke grensen på veg. Dansker, tyskere og briter på «svipptur» til Norge er for det meste fergereisende. Noen tyskere og dansker er bilreisende som legger dagsbesøk til Norge via våre naboland. Det er relativt få dagsreisende med fly og tog i sommersesongen.

Tallene for dagsreiser inkluderer ikke de såkalte ”rikspendlerne”, personer som arbeider i ett land og bor i et annet.

Tabell 5.3: Utenlandske dagsreiser i Norge med utreise på veg eller med ferge etter bostedsland. Sommersesongene 1999–2006.

Table 5.3: Foreign day trippers in Norway, summer seasons 1999–2006 (in thousands), by country of residence. Registered upon departure by ferry and road.

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Endring i % 2005–2006
I alt	612	620	589	623	538	536	582	584	0
Sverige	422	427	401	416	375	350	390	389	0
Danmark	53	51	52	50	42	44	42	40	-4
Finland	91	84	74	90	70	74	75	80	7
Storbritannia	10	15	16	18	12	13	13	13	1
Tyskland	23	22	23	24	23	28	45	42	-5
Andre land	14	22	24	25	16	26	17	20	18

TØI rapport 864/2006

Tabell 5.3 viser utviklingstall for dagsbesøkende med bil og buss. Tabellen omfatter dagsreiser til Norge på veg eller med ferge, enten de har forretnings- eller ferieformål. Reiser mellom bosted og arbeidssted er ikke inkludert.

Tallet på dagsreisende på veg eller ferge til Norge sommeren 2006 er beregnet til 584 000 personer, dette er nesten nøyaktig samme antall som i 2005. Det var en markant vekst i dagsturtrafikken fra utlandet om sommeren fram til og med 2000. Veksten kom stort sett blant svenske og finske dagsturgjester. Etter en nedgang i 2001 tok dagsbesøkene seg opp igjen i 2002, men gikk så ned igjen i 2003 og 2004, for så å øke noe igjen i 2005. Totalbildet er med andre ord et relativt stabilt nivå over tid.

Når det gjelder endringene fra år til år for hvert enkelt land, må det understrekes at det er betydelig usikkerhet knyttet til estimatene av antall dagsturister ved overgangene på veg. Man kan dermed få relativt store svingninger for kategorier som i utgangspunktet teller få individer.

Tabell 5.4: Cruisetrafikken i norske havner. Tallet på skipsanløp, utenlandske passasjerer og dagsbesøk i havnene. Beregnede tall. 1995–2006.

Table 5.4: Cruise traffic in Norwegian harbours. Number of ship arrivals, foreign passengers, and day visits. Estimated counts, 1995 through 2006.

År	Antall skipsanløp	Antall passasjerer	Antall dagsbesøk
1995	1 083	110 000	510 000
1996	998	133 000	522 000
1997	1 054	131 000	540 000
1998	1 143	173 000	643 000
1999	1 027	194 000	681 000
2000	1 244	208 000	770 000
2001	1 283	197 000	804 000
2002	1 123	210 000	914 000
2003	1 358	254 000	1 014 000
2004	1 401	302 000	1 207 000
2005	1 497	324 000 ¹	1 440 000
2006	1 550	370 000	1 800 000

TØI rapport 864/2006

Datakilde: Cruise Norway, Oslo Havnevesen og Bergen Havnevesen

Det er beregnet at 370 000 utenlandske cruisepassasjerer kom til en eller flere norske havner i 2006 (tabell 5.4). Dette tilsvarer om lag 1,8 millioner dagsbesøk i havnene, da hver cruisepassasjer i gjennomsnitt foretok opp mot fem landbesøk i norske havner. Praktisk talt all cruisetraffikk (utenom cruisepassasjerer med hurtigruta) til Norge skjer i sommersesongen.

Det har vært en kontinuerlig vekst i cruisetrafikken de siste årene, antall skipsanløp har økt og skipene er blitt større. Tabell 5.5 viser utviklingen de fem siste årene for tallet på cruisepassasjerer etter bostedsland. Som man ser, gikk antallet amerikanske cruisegjester ned fra 2001 til 2002, for så å øke igjen i de etterfølgende årene. Men det er de europeiske landene som har hatt sterkest vekst i cruisetrafikken de seneste årene. For eksempel har tallet på tyske cruisepassasjerer økt fra 28 000 i 2001 til over 70 000 i 2004. Også for britiske, italienske og spanske gjester har det vært sterk vekst i den samme perioden.

¹ Tallet på cruisepassasjerer fram til og med 2004 er beregnet ved å legge sammen passasjertall for Oslo og Bergen. Tallene for 2005 er beregnet av Cruise Norway AS. Det er her tatt hensyn til at en del passasjerer besøker både Oslo og Bergen, samt at en del passasjerer (ca 10 %) kun besøker andre havner. Tallene for 2005 er således ikke sammenliknbare med tall for tidligere år.

Tabell 5.5: Antall cruisepassasjerer etter bostedsland. Beregnede tall. 2002–2006.

Table 5.5: Cruise traffic in Norwegian harbours. Foreign passengers by country of residence. Estimated counts, 2002 through 2006.

Bostedsland	Antall cruisepassasjerer				
	2002	2003	2004	2005 ²	2006
I alt	210 000	255 000	302 000	324 000	370 000
USA	43 000	57 000	57 000	61 000	62 000
Storbritannia	61 000	75 000	84 000	90 000	101 000
Tyskland	48 000	55 000	71 000	89 000	100 000
Italia	16 500	13 000	23 000	20 000	24 000
Frankrike	8 500	13 000	13 000	8 000	10 000
Spania	9 000	11 000	14 000	14 000	18 000
Canada	3 000	5 000	5 000	7 000	8 000
Øvrige land	31 000	26 000	35 000	35 000	47 000

TØI rapport 864/2006

Denne oversikten omfatter ikke utenlandske cruisepassasjerer på Hurtigruten eller andre innenlandske cruisetilbud, da disse registreres når de reiser ut av Norge.

5.1.3 Alle overnattingsgjester

Tabell 5.6 viser hvordan de vel 2,3 millioner utenlandske overnattingsgjester fordeler seg på bostedsland og reisemåter ut av Norge. Det er her også gjort en sammenlikning av totaltall for sommersesongene 2002–2005. Tallene viser en økning i antallet ankomster på ca 18 prosent i denne perioden. Det er spesielt på flysiden antallet ankomster har økt over tid. Antall ankomster på veg har også gått opp siste år, mens det på ferje kan observeres en mer stabil situasjon. Siden sommersesongen 2001 har antallet overnattingsgjester totalt sett økt med 360 000. Tog-/rutebusstrafikken betyr lite totalt sett.

Sverige og Tyskland representerer de største volumene når det gjelder overnattingsgjester om sommeren. Sverige var sommeren 2006 det største enkeltlandet med vel 480 000 overnattingsgjester, mens det var om lag 430 000 fra Tyskland. Tallene svinger litt fra år til år, men økningen i trafikken fra Sverige har vært relativt betydelig siste år. Tallet på sommergjester fra Danmark har vært relativt stabilt de siste årene, men har gått noe tilbake i 2006. De siste års økende trafikk fra Finland har heller ikke fortsatt fra Finland. Antallet gjester fra Storbritannia viser derimot en økning. Antallet amerikanske og nederlandske gjester varierer litt fra år til år, mens det er fortsatt relativt kraftig vekst i antallet fra ”Europa ellers” – for det meste gjester fra Polen, Ungarn, den tsjekkiske republikk og de baltiske land. Også for gruppen ”øvrige land” har det vært en betydelig vekst gjennom de siste årene som har fortsatt i 2006.

² Se fotnote 1

Tabell 5.6: Utenlandske overnattingsgjester i Norge etter bostedsland sommersesongene 2002-2006 og etter transportmiddel ved utreise sommersesongen 2006. Enhet = 1000.

Table 5.6: Foreign overnight stays in Norway, summer seasons 2002-2006, by country of residence and by transport mode upon departure, summer season 2006 (in thousands).

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog/rute- buss			
Ankomster 2002	1 891	833	440	570	48			
Ankomster 2003	1 975	805	453	672	46			
Ankomster 2004	2 146	861	430	795	61			
Ankomster 2005	2 260	902	432	877	49			
Ankomster 2006	2 337	903	415	969	49			
Endring i % 05-06	3	0	-4	11	0			
		2006						
	2003 i alt	2004 i alt	2005 i alt	2006 i alt	Veg	Ferge	Fly	Tog/Rute buss
Sverige	404	413	451	484	353	21	90	20
Danmark	248	247	238	208	60	79	63	6
Finland	141	162	198	183	162	0	21	0
Storbritannia	133	144	154	195	4	24	166	1
Nederland	101	109	126	119	40	36	42	1
Belgia	24	26	29	27	8	3	16	0
Frankrike	75	86	87	90	20	3	67	0
Tyskland	455	451	451	428	121	205	98	4
Italia	48	56	46	45	9	2	32	2
Sveits	28	28	34	32	8	2	22	1
Østerrike	19	21	19	16	9	1	6	1
Spania	31	43	38	43	6	0	36	1
Russland	11	18	16	27	21	0	5	0
Europa ellers	76	123	153	191	82	19	82	4
USA	100	123	106	120	0	1	117	2
Japan	31	30	34	29	0	0	28	1
Øvrige land	50	65	80	101	0	19	78	4

TØI rapport 864/2006

Når det gjelder reisemåtene til og fra Norge, er bilbruk fortsatt dominerende for de største markedene, som også er de nærmeste landene. Mens svensker og finner stort sett er henvist til å passere grensen på veg, benytter dansker og tyskere oftere fergeforbindelsene. Personer fra Storbritannia, de oversjøiske gjestene (amerikanere, japanere og andre utenfor Europa) reiser i stor grad med fly. Det er ellers grunn til å legge merke til at besøkende fra Belgia, Frankrike, Spania, Sveits og Italia i stor grad benytter fly. De gjestene fra disse nasjonene som benytter bil, reiser oftest på veg (via Sverige) framfor å benytte fergeforbindelsene fra Norge ved utreise.

Tabell 5.7 viser gjennomsnittlig oppholdstid i Norge for de utenlandske gjestene som overnattet her sommeren 2006.

Tabell 5.7: Gjennomsnittlig antall gjestedøgn i Norge per person. Utenlandske ferie- og forretningsreisende etter transportmiddel ved utreise. Sommersesongen 2006.

Table 5.7: Average number of guest nights in Norway per person, summer season 2006, by mode of transport upon departure. Foreign business and holiday travellers.

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog/Rute buss
Overnattingsgjester	7,4	5,5	10,0	8,2	6,7
-- På tjenestereise	5,3	5,1	7,6	5,1	6,5
-- På feriereise	7,9	5,5	10,2	9,6	6,7

TØI rapport 864/2006

Utenlandske overnattingsgjester om sommeren er i landet gjennomsnittlig vel sju netter. De som er på feriereise, tilbringer klart lenger tid i Norge enn de som er på forretningsreise.

Fergereisende har flest overnattinger, blant feriegjester er gjennomsnittlig oppholdstid 10 netter. At reisende på veg skiller seg såpass fra fergepassasjerene med hensyn på oppholdstid, henger i stor grad sammen med at svensker og finner, som til sammen utgjør vel halvparten av dem som krysser grensen med bil, har vesentlig kortere oppholdstid enn gjester fra andre land.

Det har siden 2002 vært en ganske kraftig vekst i antall utenlandske gjestedøgn, spesielt i 2003 og 2004 (tabell 5.8), men denne vekstkurven har flatet ut i 2006.

Oppholdstiden i Norge varierer ganske mye etter bostedsland. Generelt kommer personer fra nabolandene (spesielt Finland og Sverige) til Norge på mer kortvarige opphold enn gjestene fra øvrige land, med unntak av Japan.

Forskjellene i oppholdstid etter bostedsland gjør at profilene i besøks- og gjestedøgnandelene blir ganske ulike (figur 5.1). Fordi gjestene fra de skandinaviske nabolandene tilbringer relativt kort tid i Norge, blir deres andeler av ankomstene høyere enn andelene av gjestedøgnene, mens det forholder seg motsatt for gjester fra andre land med høye gjennomsnittlige gjestedøgnstall i Norge, for eksempel tyskere, amerikanere og nederlendere.

Tabell 5.8: Utenlandske gjestedøgn i Norge og gjennomsnittlig antall gjestedøgn per reisende etter bostedsland sommersesongene 2002–2006 og etter transportmiddel ved utreise sommersesongen 2006. Enhet = 1000.

Table 5.8: Foreign guest nights in Norway, and average number of guest nights per traveller, by country of residence, summer seasons 2002–2006, and by mode of transport upon departure, summer season 2006 (thousands).

	I alt		Ant. døgn		Veg	Ferge	Fly	Tog/Rutebuss	
2002	14 273		7,6		4 755	4 923	4 282	313	
2003	15 407		7,8		5 106	4 836	5 159	306	
2004	17 035		8,0		5 501	4 611	6 529	394	
2005	17 449		7,7		5 348	4 726	7 055	320	
2006	17 421		7,4		4 964	4 147	7 981	329	
Endr. i % 05–06	0		-4		-7	-12	13	3	

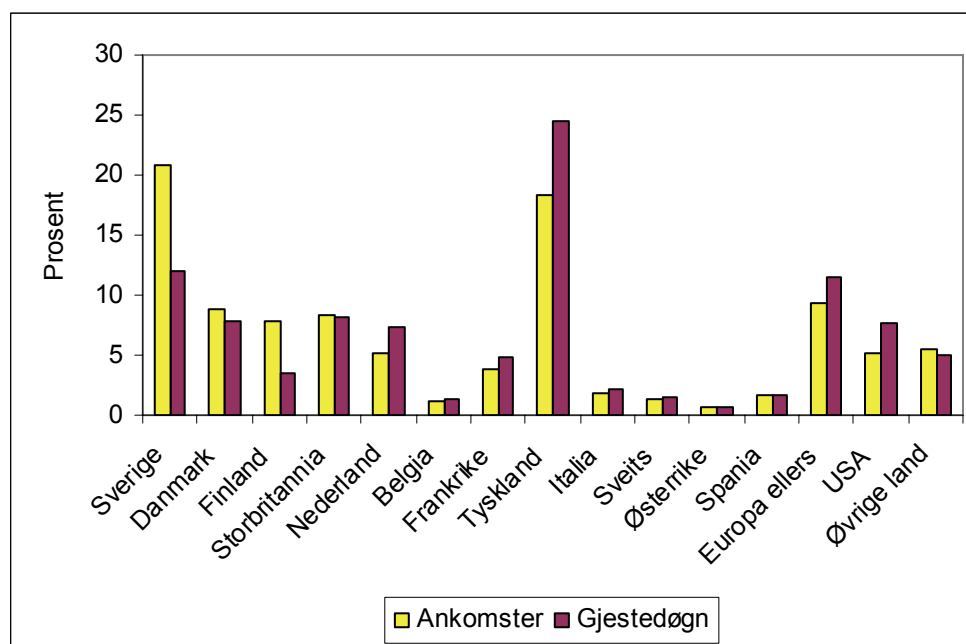

	2003		2004		2005		2006		2006	
	I alt	I alt	I alt	I alt	Ant. Døgn	Veg	Ferge	Fly	Tog/Rutebuss	
Sverige	1 731	1 823	1 909	2 091	4,3	1 426	135	414	116	
Danmark	1 765	1 783	1 672	1 367	6,6	390	550	392	35	
Finland	581	607	703	607	3,3	508	1	95	3	
Storbritannia	1 010	1 089	1 193	1 408	7,2	32	266	1100	10	
Nederland	1 024	1 159	1 297	1 263	10,6	383	502	372	6	
Belgia	184	198	235	231	8,6	37	42	150	2	
Frankrike	652	757	677	824	9,2	145	34	641	4	
Tyskland	4 885	4 876	4 717	4 249	9,9	1 098	2 325	793	33	
Italia	440	513	415	383	8,7	84	11	275	13	
Sveits	272	296	316	269	8,4	60	20	181	8	
Østerrike	170	215	150	120	7,5	74	6	34	6	
Spania	305	431	407	414	8,2	32	2	376	4	
Russland	70	150	136	201	7,4	101	0	98	2	
Europa ellers	641	1 026	1 474	1 784	9,3	593	215	950	27	
USA	973	1 270	1 081	1 334	11,1	0	2	1 315	17	
Japan	127	144	134	137	4,9	0	0	132	5	
Øvrige land	574	695	933	738	7,3	1	36	662	39	

TØI rapport 864/2006

Tyske tilreisende står for 24 prosent av alle utenlandske gjestedøgn og 18 prosent av antallet ankomster. Sverige står for 21 prosent av alle ankomstene, men kun 12 prosent av gjestedøgnene. Målt i antall gjestedøgn representerer også besøkende fra Danmark, Nederland, USA og Storbritannia for betydelige volumer. Reisende fra de nordiske landene utgjør til sammen 37 prosent av ankomstene, men bare 23 prosent av gjestedøgnene.

TØI rapport 864/2006

Figur 5.1: Utenlandske ankomster (overnattingsgjester) og gjestedøgn i Norge etter bostedsland. Sommersesongen 2006. Prosent.

Figure 5.1: Foreign arrivals (overnight visitors) and guest nights in Norway by country of residence, summer season 2006 (per cent).

5.2 Forretnings- og tjenestereiser

I det følgende presenteres tabelloversikter for utlendinger som har vært på forretningsreise i Norge i løpet av sommeren 2006. Disse tabellene gjelder kun utenlandske forretningsreisende som har hatt minst en overnatting i Norge.

Tabell 5.9: Utenlandske forretningsreisende med minst én overnatting i Norge etter transportmiddel ved utreise fra Norge. Sommersesongen 2006. Enhet = 1000 for antall ankomster og gjestedøgn.

Table 5.9: Foreign business travellers with at least one overnight in Norway, by mode of transport upon departure from Norway, summer season 2006 (in thousands for number of arrivals and guest nights).

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog/Rutebuss
Forretningsreisende som overnatter	415	70	31	304	10
Gjestedøgn	2 202	359	235	1 545	62
Gjennomsnittlig antall døgn i Norge	5,3	5,1	7,6	5,1	6,2

TØI rapport 864/2006

Tabell 5.9 viser at 415 000 forretningsreisende fra utlandet overnattet i Norge sommeren 2006. Den gjennomsnittlige oppholdstiden var 5,3 netter, noe som gir et totalt gjestedøgnsantall på 2,2 millioner. Fly er den viktigste reisemåten for denne kategorien besøkende.

Tabell 5.10: Utenlandsk forretningstrafikk i Norge etter bostedsland. Antall ankomster og antall gjestedøgn for overnattingsgjester. Sommersesongene 2004, 2005 og 2006. Enhet = 1000.

Table 5.10: Foreign business travel in Norway, by country of residence. Arrivals and guest nights for overnight guests 2004, 2005 and 2006 (in thousands).

	Antall ankomster			Prosent	Antall gjestedøgn			Prosent
	2004	2005	2006	2006	2004	2005	2006	2006
I alt	361	399	415	100	1 934	1 988	2202	100
Sverige	85	101	99	24	330	352	376	17
Danmark	58	59	47	12	276	267	225	10
Finland	10	13	11	3	49	48	51	2
Storbritannia	43	47	56	14	164	190	228	10
Nederland	12	17	16	4	59	102	94	4
Belgia	8	7	6	1	23	19	19	1
Frankrike	11	12	12	3	60	45	54	2
Tyskland	40	43	42	10	290	271	275	13
Italia	4	6	7	2	22	33	37	2
Sveits	3	3	4	1	17	14	20	1
Østerrike	3	2	2	0	20	8	7	0
Spania	5	6	6	1	35	33	30	1
Russland	3	2	2	1	22	14	15	1
Europa ellers	24	23	36	8	164	208	247	12
USA	21	20	27	6	157	146	220	10
Japan	9	8	7	2	45	34	39	2
Øvrige land	22	31	34	8	201	204	265	12

TØI rapport 864/2006

Sverige er det viktigste utenlandske forretningsreisemarkedet målt etter antallet ankomster (tabell 5.10). Målt i antall gjestedøgn er Sverige også størst, fulgt av Tyskland. Danmark, Storbritannia og USA har også stor forretningstrafikk til Norge. Tallene svinger ganske mye fra år til år for enkelte nasjoners vedkommende.

I tabell 5.11 er det vist hvordan de utenlandske forretningsreisende fordeler seg på bostedsland og reisemåte. Fra Sverige kommer de tilreisende hovedsakelig med bil og fly. Fra Danmark og Tyskland er veg og ferge også noe brukt. Ellers er fly dominerende blant forretningsreisende fra Storbritannia, Europa ellers og fra land utenfor Europa. Tre firedeler av alle utenlandske forretningsreisende i Norge krysser grensen med fly.

Tabell 5.11: Antall ankomster for utenlandske forretningsreisende med minst én overnatting i Norge etter bostedsland og transportmiddel ved utreise. Sommersesongen 2006. Enhet = 1000.

Table 5.11: Number of arrivals for foreign business travellers with at least one overnight in Norway, by country of residence and mode of transport upon departure, summer season 2006 (in thousands).

	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog/Rute- buss
I alt	415	70	31	304	10
Sverige	99	41	6	47	5
Danmark	47	14	6	26	1
Storbritannia	56	0	2	54	0
Tyskland	42	5	11	26	0
Europa ellers	102	10	4	86	4
USA	27	0	0	27	0
Øvrige land	41	0	2	38	0

TØI rapport 864/2006

5.3 Ferie- og fritidsreiser

5.3.1 Ankomster og gjestedøgn i alt

I det følgende presenteres tabelloversikter for utlendinger som har vært på ferie- og fritidsreise i Norge i løpet av sommersesongen 2006. Med ferie- og fritidsreise menes en reise der hovedformålet er oppgitt å være besøk hos slekt og venner, shopping eller ren ferie- og fritidsreise.

Tabell 5.12 viser at nær 1,8 millioner feriegjester overnattet i Norge sommeren 2006. Den gjennomsnittlige oppholdstiden var 8,4 netter, noe som gir et totalt gjestedøgnantall på 15,1 millioner. Dette representerer en nedgang i forhold til 2005-sesongen på om lag 75 000 feriegjester og 360 000 gjestedøgn.

Tabell 5.12: Antall ankomster og gjestedøgn for utenlandske feriegjester med minst én overnatting i Norge sommersesongene 2004–2006 og fordelt etter transportmiddel ved utreise sommersesongen 2006. Enhet = 1000.

Table 5.12: Number of arrivals and guest nights for foreign holiday visitors with at least one overnight in Norway, summer seasons 2004–2006, and by mode of transport upon departure, summer season 2006 (in thousands).

	2004	2005	2006	2006			
	I alt	I alt	I alt	Veg	Ferge	Fly	Tog/Rute- buss
Feriegjester som overnatter	1 786	1 861	1 919	833	384	665	36
Gjestedøgn	15 099	15 461	15 202	4 605	3 912	6 435	250
Gj.snittlig antall døgn i Norge	8,4	8,3	7,9	5,5	10,2	9,7	6,9

TØI rapport 864/2006

Bil på veg har tradisjonelt vært den vanligste reisemåten blant feriegjestene, men fly er den reisemåten som øker klart raskest. Også fergene har en betydelig ferietrafikk. Ferge- og flytrafikken betyr relativt sett mer for gjestedøgntallene, ettersom personer som benytter ferge eller fly gjennomgående har opphold av lengre varighet i Norge enn dem som krysser grensen på veg. Dette henger igjen sammen med at en stor andel av de reisende på veg er svensker og finner, som har relativt kort gjennomsnittlig oppholdstid i Norge.

Tabell 5.13: Antall ankomster for utenlandske feriegjester med minst én overnatting i Norge etter bostedsland sommersesongene 2003–2006 og fordelt etter transportmiddel ved utreise sommersesongen 2006. Enhet = 1000.

Table 5.13: Foreign holiday travel in Norway by country of residence. Number of arrivals for overnight guests, summer seasons 2003–2006, and by mode of transport upon departure, summer season 2006 (in thousands).

	2003	2004	2005	2006	2006			
					Veg	Ferge	Fly	Tog/Rutebuss
I alt	1 641	1 786	1 861	1 919	833	384	665	37
Sverige	315	328	355	384	312	15	43	14
Danmark	195	190	183	160	46	73	37	4
Finland	132	152	186	172	160	0	12	0
Storbritannia	94	102	105	139	4	23	111	1
Nederland	89	97	109	103	39	34	29	1
Belgia	16	18	23	22	8	3	11	0
Frankrike	66	75	76	78	19	2	56	1
Tyskland	418	411	408	385	117	194	72	3
Italia	44	52	39	37	9	1	25	1
Sveits	25	25	30	29	7	2	19	1
Østerrike	16	18	16	14	9	1	4	1
Spania	27	38	32	37	6	0	30	1
Russland	8	15	14	25	21	0	4	0
Europa ellers	61	99	117	151	76	18	54	7
USA	82	102	85	93	0	1	91	2
Japan	22	21	26	22	0	0	21	1
Øvrige land	32	43	49	67	0	17	46	4

TØI rapport 864/2006

I tabell 5.13 er det vist hvordan feriegjestene som besøkte Norge i sommersesongene 2003, 2004, 2005 og 2006 fordelte seg på bostedsland, samt på reisemåte i 2006. Det er flest tyskere og svensker blant dem som kommer på ferie til Norge, andelen var 20 prosent sist sommer fra hvert av disse landene. I 2006 utgjorde dette 385 000 ankomster. Fra Sverige har trafikken økt noe de seneste årene, og oppgangen har fortsatt i 2006. Fra Tyskland er det imidlertid snakk om en tilbakegang siste år. Det har også vært en nedgang i trafikken fra viktige land som Danmark og Finland. For de fleste av de andre landene er bildet relativt stabilt, men tilstrømmingen fra Storbritannia og ”Europa for øvrig” viser en klart økende tendens.

Det er forholdsvis store variasjoner i bruk av transportmidler mellom de ulike landene. Dansker og tyskerne velger oftere ferge enn veg ut av Norge, mens det er motsatt for nederlenderne. Interessant er det også at mer langveisfarende gjester

fra Sør-Europa ofte reiser ut av Norge via Sverige. Storbritannia, Frankrike, Belgia, Italia, Spania, Sveits, og selvsagt de oversjøiske landene, har høyest andeler reisende med fly.

Tabell 5.14: Antall gjestedøgn for utenlandske feriegjester med minst én overnatting i Norge etter bostedsland sommersesongene 2003–2006, og etter transportmiddel ved utreise sommersesongen 2006. Enhet = 1000.

Table 5.14: Foreign holiday travel in Norway by country of residence. Number of guest nights, summer seasons 2003–2006, and by mode of transport upon departure, summer season 2006 (in thousands).

	2003	2004	2005	2006	2006			
					Veg	Ferge	Fly	Tog/Rutebuss
I alt	13 849	15 099	15 461	15 202	4 605	3 912	6 435	250
Sverige	1 408	1 493	1 557	1 712	1 265	98	260	89
Danmark	1 531	1 507	1 405	1 141	293	521	296	31
Finland	545	558	655	556	494	1	58	3
Storbritannia	858	925	1 003	1 180	30	256	886	8
Nederland	964	1 100	1 195	1 169	374	486	304	5
Belgia	161	175	216	212	36	40	135	1
Frankrike	618	697	632	770	142	33	592	3
Tyskland	4 677	4 586	4 446	3 972	1 064	2 215	667	26
Italia	423	491	382	344	83	10	242	9
Sveits	255	279	302	248	58	19	166	5
Østerrike	154	195	142	113	73	6	29	5
Spania	273	396	374	384	31	2	348	3
Russland	59	128	122	186	99	0	85	2
Europa ellers	550	862	1 266	1 537	562	200	760	15
USA	837	1 113	935	1 113	0	2	1 097	14
Japan	81	99	100	97	0	0	93	4
Øvrige land	453	494	729	469	1	23	418	27

TØI rapport 864/2006

Det har i perioden 2003–2006 vært betydelig vekst i gjestedøgnstallet i de aller fleste markeder, totalt ca 25 prosent. Tabell 5.14 viser at tyske turister fortsatt står for den desidert høyeste andelen av de utenlandske gjestedøgnene i Norge. I 2003 var andelen ca 33 prosent, men andelen er i 2006 redusert til 26 prosent. I den siste perioden (2005-2006) har antallet tyske gjestedøgn falt med 12 prosent.

Antallet danske gjestedøgn falt med 19 prosent og antallet finske gjestedøgn falt med 15 prosent siste sesong.

På den annen side var veksten i britiske gjestedøgn på 18 prosent, og økningen i antallet gjestedøgn fra ”Europa ellers” var på 21 prosent. Bildet er ellers variabelt, men det ser ut å være en relativt rask økning på det russiske markedet.

5.3.2 Utvikling over tid i ferietrafikken med bil og turbuss

Generelt

I det følgende presenteres tabelloversikter for utviklingen fra 2001 til 2006 for utlendinger som har vært på ferie- og fritidsreise med enten bil eller turbuss i Norge, og som hadde minst en overnatting i Norge på denne reisen.

Når det gjelder de som reiste med bil (inkludert bobil og bil med campingvogn), oppga 22 prosent av disse at hovedgrunnen til reisen var besøk hos slekt og venner. De øvrige sa at det dreide seg om en ferie-/fritidsreise. 40 prosent av dem som oppga at de var på besøksreise, var svensker.

Noen hovedtrekk i utviklingen de siste fem år for både bil- og bussturistene er vist i tabell 5.15:

Tabell 5.15: Utenlandske feriegjester (og deres kjøretøyer) med minst én overnatting i Norge. Registrert utreise med ferge og på veg fra Norge. Sommersesongene 2001–2006. Enhet = 1000 for antall gjester, gjestedøgn og kjøretøyer.

Table 5.15: Foreign holiday visitors and their vehicles, visitors with at least one overnight in Norway. Registered upon departure by ferry and road, summer seasons 2001–2006. In thousands for number of guests, guest nights, and vehicles.

	I alt						Transportmiddel ved utreise 2006		
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Endring i % 2005–2006	Ferge	På veg
Feriegjester	1 160	1 159	1 143	1 188	1 231	1 217	-1	384	833
Gjestedøgn	9 165	9 031	9 343	9 496	9 463	8 517	-10	3 912	4 605
Gjestedøgn per pers.*	7,9	7,8	8,2	8,0	7,7	7,0	-3	10,2	5,5
Personbiler	288	289	290	283	294	298	1	99	199
Bobiler	33	32	38	43	46	39	-16	5	34
Biler med camp.vogn	26	22	23	28	22	19	-13	2	17
Turbusser	9	10	8	9	9	9	0	2	7

TØI rapport 864/2006

* Antall gjestedøgn i Norge

Av den totale ferietrafikken sommeren 2006 utgjorde bil- og bussturismen om lag to tredeler av antallet ankomster, om lag 60 prosent av antallet gjestedøgn.

Det er beregnet at 1,22 millioner utenlandske bil- og bussturister overnattet minst én natt i Norge sommersesongen 2006 (tabell 5.15). Dette er litt færre (én prosents nedgang) enn i 2005. Overnattingsgjestene oppholdt seg i gjennomsnitt 7 netter i Norge i 2005, dette er en klar nedgang sammenliknet med året før. Tallet på gjestedøgn (8,5 millioner) viser dermed en betydelig nedgang sammenliknet med året før (10 prosent). Antallet gjestedøgn i 2006 det laveste som er registrert på 200-tallet.

Trafikken med bobiler har økt de senere årene, men har i 2006 falt tilbake på 2003-nivå. Antallet biler med campingvogn har også gått markert tilbake i siste sesong. Trafikken med turbusser har holdt seg stabil i forhold til foregående år. Som i de foregående sesongene, passerer om lag to tredeler (68 prosent) av bil- og bussturistene grensen på en av vegovergangene ut av landet, mens de øvrige benytter fergeforbindelsene. De sistnevnte har lenger gjennomsnittlig oppholdstid

i landet enn dem som krysser grensen på veg. Det er derfor ikke så stor forskjell i antall gjestedøgn mellom de som bruker ferge og de som passerer grensen på veg. Feriegjester med bobiler og campingvogner velger fortsatt i overveiende grad å benytte vegene fremfor fergene når de reiser ut av Norge.

Antall besøkende etter bostedsland

Tabell 5.16 viser utviklingen i besøkstallene for bil- og bussturistene for de sju siste sommersesongene fordelt på bostedsland:

Tabell 5.16: Utenlandske bil- og bussturister med minst én overnatting i Norge etter bostedsland. Beregnet antall utreiser med ferge og på veg fra Norge. Sommersesongene 2000–2006. Enhet = 1000.

Table 5.16: Foreign holiday visitors with at least one overnight in Norway, by country of residence. Estimated number of departures by ferry and road, summer seasons 2000–2006 (in thousands).

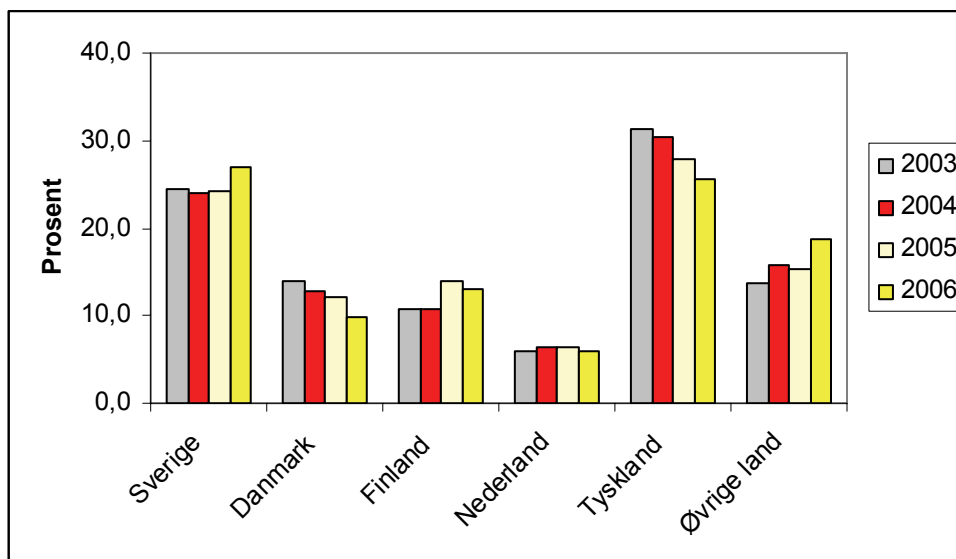
	Antall ankomster							Endring i % 2005-2006
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
I alt	1 193	1 160	1 159	1 143	1 188	1 231	1 217	-1
Sverige	280	301	293	279	280	298	327	10
Danmark	166	170	167	162	150	150	119	-20
Finland	158	137	153	122	144	172	160	-7
Storbritannia	21	20	24	22	24	25	27	4
Nederland	68	64	63	68	77	79	73	-8
Belgia	16	7	9	10	10	10	11	13
Frankrike	24	18	17	17	15	19	22	16
Tyskland	347	329	342	373	352	342	311	-9
Italia	16	15	12	15	19	17	10	-37
Sveits	12	11	9	10	10	11	9	-18
Østerrike	17	13	13	11	12	11	9	-19
Spania	8	11	6	5	6	6	6	4
Russland*				6	10	10	21	99
Europa ellers	46	49	46	37	67	71	94	32
Øvrige land	15	16	6	6	13	10	18	80

TØI rapport 864/2006

*Russland er regnet med under "Europa ellers" i årene før 2003

Tabell 5.16 viser at det kan være relativt store svingninger fra ett år til annet for de enkelte land. Totalt sett er antallet ankomster nå omtrent på samme nivå som i 2000. Blant de landene som betyr mest for bilturismen i Norge, har antallet ankomster økt fra Sverige i siste sesong, mens trafikken har gått tilbake fra Tyskland, Danmark og Finland. Det er imidlertid en fortsatt økning fra "Europa ellers".

Figur 5.2 viser besøksandelene for de ulike landene for de fire siste årene. Sverige har nå passert Tyskland som det landet som sender flest besøkende bil- og turbussturister til Norge. Andelen bilturister fra øvrige land enn de fem største, er økt noe de siste årene.

TØI rapport 864/2006

Figur 5.2: Bil- og bussturister som besøkte Norge etter bostedsland. Sommersesongene 2003–2006. Prosent.

Figure 5.2: Foreign holiday arrivals (overnight visitors) in Norway, summer season 2003–2006, by country of residence. Holiday visitors that departed Norway by road or ferry (per cent).

Antall gjestedøgn etter bostedsland

Fordi oppholdstiden varierer mellom gjester fra ulike land og over tid, ser fordelingen og utviklingstrekkene noe annerledes ut for bil- og bussturistenes samlede antall gjestedøgn i Norge (tabell 5.17) enn for antallet besøkende.

Tabell 5.17: Antall utenlandske gjestedøgn i Norge etter bostedsland. Feriegjester som har reist ut av Norge på veg eller med ferge. Sommersesongene 2000–2006. Enhet = 1000.

Table 5.17: Foreign guest nights in Norway, by country of residence. Holiday visitors that departed Norway by road or ferry, summer seasons 2000–2006 (in thousands).

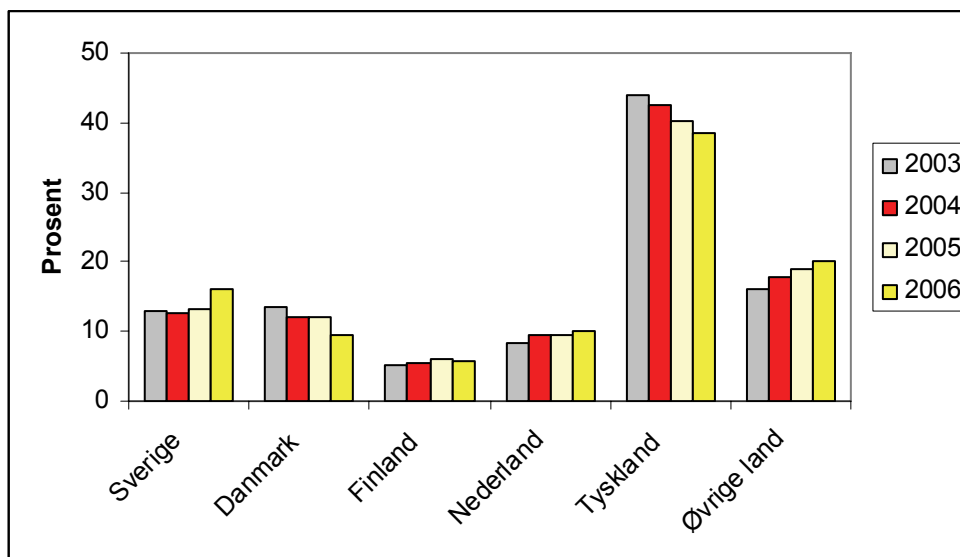
	Antall gjestedøgn							Endring i %
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2005–2006
I alt	9 697	9 166	9 031	9 343	9 496	9 463	8 517	-10
Sverige	1 295	1 208	1 248	1 193	1 203	1 252	1 363	9
Danmark	1 226	1 243	1 254	1 273	1 150	1 150	814	-29
Finland	556	554	552	492	511	575	495	-14
Storbritannia	239	244	272	265	263	303	286	-6
Nederland	825	768	696	779	909	894	860	-4
Belgia	151	81	97	102	98	91	76	-16
Frankrike	232	300	201	195	178	178	175	-2
Tyskland	4 228	3 845	3 902	4 268	4 037	3 802	3 279	-14
Italia	170	139	107	162	196	162	93	-43
Sveits	121	107	83	88	102	95	77	-19
Østerrike	154	119	126	106	137	101	79	-22
Spania	57	79	41	41	42	52	33	-37
Russland*				33	57	66	99	50
Europa ellers	374	408	372	306	549	622	762	23
Øvrige land	69	71	80	39	65	120	26	-78

TØI rapport 864/2006

*Russland er regnet med under "Europa ellers" i årene før 2003

Målt i antallet gjestedøgn har tilbakegangen samlet sett vært på 10 prosent. Det har vært en markant nedgang i flere av de største markedene som Tyskland, Danmark og Finland, mens de svenske gjestedøgnene har økt i antall i perioden. Trafikken fra de øvrige landene har også gått tilbake, bortsett fra Russland "Europa ellers".

Figur 5.3 viser at den relative gjestedøgnfordelingen mellom landene er har endret seg en del i perioden fra 2003 til 2006. Danmark og Tysklands andeler er synkende, mens andelene for Nederland, Sverige og spesielt "øvrige land" er økende. Tyskland er likevel fortsatt helt dominerende ettersom tyskerne står for 2 av 5 gjestedøgn blant bil- og turbussturistene. Det er ellers grunn til å legge merke til ulikheten i mønstrene i figur 5.2 og figur 5.3. De skandinaviske nabolandene, spesielt Sverige og Finland, har betydelig høyere markedsandeler når det gjelder antallet ankomster enn antallet gjestedøgn, mens det er omvendt for viktige markeder på kontinentet som Tyskland og Nederland. Dette skyldes som tidligere nevnt, store variasjoner i gjennomsnittlig oppholdstid i Norge (jf. tabell 5.7).

TØI rapport 864/2006

Figur 5.3. Andel gjestedøgn i Norge for utenlandske bil- og turbussturister etter bostedsland. Sommersesongene 2003–2006. Prosent.

Figure 5.3: Foreign holiday visitor nights (overnight visitors) in Norway, summer seasons 2003–2006, by country of residence. Holiday visitors that departed Norway by road or ferry (per cent).

5.3.3 Utvikling i reiser med bobil, campingvogn og turbuss

I det følgende gjennomgås utviklingen fra 2001 til 2006 i trafikken med bobiler, biler med campingtilhenger og utenlandske turbusser.

Bobiler

Den utenlandske bobiltrafikken til Norge har økt kraftig de tre foregående årene. Sommeren 2005 kom det 46 000 bobiler fra utlandet (tabell 5.18). I den siste sesongen har imidlertid trafikken falt tilbake til ca 39 000. Tilbakegangen er tydelig fra flere land, men det er først og fremst tyske og svenske som bidrar til den relativt store nedgangen. Antallet tyske bobiler er nå nesten like lavt som antallet fra Finland, som tidligere har hatt en sterk vekst. De aller fleste bobilturistene, også fra Kontinentet, krysser grensene ut av landet på veg. Bare hver åttende bobil som kommer fra Kontinentet benytter ferge ved utreisen fra Norge.

Tabell 5.18: Antall utenlandske biler utreist fra Norge etter registreringsland. Sommersesongene 2001–2006.

Table 5.18: Number of foreign motor home vehicles departing Norway, by country of residence, summer seasons 2001–2006 (in thousands).

	I alt						Transportmiddel ved utreise 2006	
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Ferge	På veg
I alt	33 100	31 900	37 600	43 200	46 100	38 900	4 600	34 300
Sverige	4 500	2 600	2 900	5 000	5 900	4 700	100	4 600
Danmark	1 200	900	1 100	1 000	800	800	400	400
Finland	3 800	3 900	3 400	4 200	11 600	10 300	0	10 300
Nederland	1 700	2 200	3 100	3 400	3 500	4 200	700	3 500
Frankrike	1 500	1 600	1 900	1 600	2 200	1 600	100	1 500
Tyskland	15 500	16 100	19 200	20 700	16 200	12 500	2 500	10 000
Italia	1 600	1 200	2 300	3 300	2 700	1 600	200	1 400
Østerrike	1 900	1 800	1 600	2 000	800	1 000	0	1 000
Øvrige land	1 400	1 600	2 100	2 000	2 400	2 200	600	1 600

TØI rapport 864/2006

Bobilturistene er et viktig delmarked for norsk reiselivsnæring. Oppholdstiden for bobilturistene i Norge er lang, den var i 2006 på 11 døgn i gjennomsnitt. Belegget i bobilene er dessuten relativt høyt (2,8 personer), og bobilene representerte dermed 1,2 millioner gjestedøgn i Norge i sommersesongen 2006.

Biler med campingvogner

De seneste årene har tallet på utenlandske biler med campingvogn variert en god del, men også blant denne kategorien av reisende har det vært en klar nedgang i 2006. I 2006 ble det bare registrert om lag 19 000 slike kjøretøyer (tabell 5.19). På grunn av relativt få observasjoner tas det her forbehold om usikkerhet i tallene for hvert enkelt land fra ett år til et annet.

Tabell 5.19: Antall utenlandske biler med campingvogn utreist fra Norge etter registreringsland. Sommersesongene 2001–2006.

Table 5.19: Number of foreign cars with caravans departing Norway, by country of residence, summer seasons 2001–2006 (in thousands).

	I alt						Transportmiddel ved utreise 2004	
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Ferge	På veg
I alt	26 100	22 100	22 900	28 100	22 000	19 200	2 000	17 200
Sverige	10 000	5 800	5 700	6 800	5 300	5 500	0	5 500
Danmark	2 100	1 800	1 900	2 800	3 800	2 700	100	2 600
Finland	5 700	6 300	5 300	6 200	2 200	1 900	0	1 900
Nederland	2 800	2 600	3 200	4 200	3 200	4 200	500	3 700
Tyskland	4 200	4 300	5 700	6 400	5 700	3 600	1 300	2 300
Øvrige land	1 300	1 300	1 100	1 700	1 800	1 300	100	1 200

TØI rapport 864/2006

Oppholdstiden i Norge for dem som kommer med campingvogn var i 2006 den samme som for bobilene, altså 11 netter. Belegget er beregnet til 2,4 personer per bil. Besøkende med campingvogn representerte dermed om lag 500 000 gjestedøgn i sommersesongen 2006.

Turbusser

Tabell 5.20 viser at antallet utenlandskregistrerte busser som passerte ut fra Norge sommeren 2006 var vel 9 000, hvorav 2 200 på ferge og resten på veg.

Tabell 5.20: Antall utenlandske turbusser utreist fra Norge etter registreringsland. Sommersesongene 2001–2006.

Table 5.20: Number of foreign-registered tour coaches departing Norway, by country of registration, summer seasons 2001–2006 (in thousands).

	I alt						Transportmiddel ved utreise 2006	
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Ferge	På veg
I alt	9 200	9 600	8 500	9 000	9 100	9 100	2 200	6 900
Sverige	2 500	2 300	1 900	2 300	2 700	3 000	200	2 800
Danmark	700	900	900	700	500	300	100	200
Finland	1 200	1 800	1 300	1 300	1 700	900	0	900
Nederland	200	400	400	300	400	200	100	100
Tyskland	2 400	2 800	2 800	2 600	2 400	2 100	1 400	700
Øvrige land	2 200	1 400	1 200	1 800	1 400	2 600	400	2 200

TØI rapport 864/2006

Antallet utenlandske turbusser har i de siste tre årene ligget på et jevnt nivå. Det har i de senere årene vært en økning i antallet svenske turbusser. Man må her være oppmerksom på at utenlandske turbussarrangører kan benytte egne busser stasjonert i Norge og at passasjerene flys inn og ut av landet.

Gjennomsnittlig belegg i hver turbuss sommeren 2006 var 31 personer og gjennomsnittlig oppholdstid i Norge 6 netter. Dermed står den utenlandske turbussturismen for 1,6 millioner gjestedøgn i sommersesongen 2006.

5.4 Overnattingsmåte

5.4.1 Alle besøkende

Tabell 5.21: Utenlandske gjestedøgn for alle gjester som reiser ut av Norge med bil, turbuss, tog/rutebuss og fly, etter overnattingsmåte. Sommersesongene 2004–2006. Prosent. N = antall gjestedøgn i tusen.

Table 5.21: Distribution of foreign guest nights for all guests departing Norway by car, coach, rail/bus or air, by type of accommodation, summer seasons 2004–2006, (per cent), (N=number of guest nights, in thousands).

	2004	2005	2006				
	I alt	I alt	I alt	Bil/ferge	Turbuss 1)	Tog/Rute- buss	Fly
I alt (N)	100 (16 890)	100 (17 604)	100 (17 401)	100 (8 113)	100 (998)	100 (309)	100 (7 981)
Hotell, pensjonat o.l.	26	29	27	13	79	24	35
Camping på campingplass	19	16	16	29	2	4	5
Fri camping	5	5	6	9	0	9	4
Leid hytte	13	11	14	25	13	2	4
Egen eller lånt hytte	4	5	4	6	0	1	3
Slekt og venner	23	23	24	15	0	44	34
Annet	10	11	9	3	6	16	15

TØI rapport 864/2006

1) Fordelingen på overnattingsmåte for bussturistene er usikker på grunn av få observasjoner

Tabell 5.21 viser hvordan overnattingene foretas når en ser alle gjestedøgnene om sommeren under ett, uansett reisemål. Overnattinger på hotell, pensjonat og lignende er mest vanlig. Nesten like mange gjestedøgn foretas hos slekt og venner (ca en fjerdedel). Overnattinger på campingplasser og i leide hytter på campingplasser er også relativt utbredt. Blant bilturistene er camping og hytte de viktigste overnattingsmåtene, mens hotell dominerer blant bussturistene. Når det gjelder dem som reiser ut av landet med tog eller fly, er det to dominerende kategorier, nemlig hotell og overnattinger hos slekt og venner.

Av tabell 5.22 ser man at 43 prosent av overnattingene blant forretningsreisende skjer på hotell og lignende. Den høye andelen ”annet” for denne gruppen er trolig for en stor del overnattingsmuligheter som arbeidsgiver stiller til disposisjon for ansatte og gjester. Blant feriereisende er fordelingen mer jevn, med betydelige andeler både på hotell, camping, hytte og privat overnatting hos slekt og venner.

Tabell 5.22: Andel utenlandske gjestedøgn for forretnings- og tjenestereisende og for ferie- og fritidsreisende som reiser ut av Norge med bil, buss, tog eller fly, etter overnattingsmåte. Sommersesongen 2006. Prosent. N = antall gjestedøgn i tusen.

Table 5.22: Distribution of foreign guest nights for business travellers and for holiday travellers departing Norway by car, coach, rail, or air, by accommodation type, summer season 2006 (per cent). N = number of guest nights in thousands.

	I alt	Forretnings- og tjenestereiser	Ferie- og fritidsreiser
I alt (N)	100 (17 401)	100 (2 199)	100 (15 202)
Hotell, pensjonat o.l.	27	43	24
Camping på campingplass	16	4	18
Fri camping	6	3	6
Leid hytte	14	8	15
Egen eller lånt hytte	4	3	5
Slekt og venner	24	13	25
Annet	9	26	7

TØI rapport 864/2006

5.4.2 Bil- og turbussturister

De utenlandske bil- og turbussturistene tilbrakte i alt 8,5 millioner gjestedøgn i Norge i sommersesongen 2006, som altså er en nedgang på nær en million gjestedøgn fra året før (jf. tabell 5.17). Tabell 5.23 viser utviklingen i den relative fordelingen av overnattinger for denne turistkategorien. Det er tre hovedovernattingsformer for utenlandske bil- og bussturister i Norge; 1) hotell, pensjonat og lignende, 2) camping på campingplass og 3) leid hytte.

De to siste årene har om lag hver femte utenlandske ferieovernatting for bil- og turbussturister foregått på hotell. De drøyt 1,6 millioner gjestedøgnene i denne kategorien omfatter også overnattinger på vandrerhjem og Den Norske Turistforenings hytter. 29 prosent av overnattingene foregår på hytter, mest leide hytter (24 prosent), men også en del på egne eller lånte hytter. Flest ferieovernattinger om sommeren foregår likevel på campingplass (28 prosent) og fri camping utenfor regulert plass (8 prosent). Endelig er det en andel på 13 prosent av overnattingene som skjer hos slekt og venner.

Tabell 5.23: Andel utenlandske gjestedøgn for bil- og turbussturister etter overnattingsmåte sommersesongene 2001–2006 og etter antall utenlandske gjestedøgn sommersesongen 2006.

Table 5.23: Distribution of foreign guest nights for motor car and coach tourists, summer seasons 2001–2006, by accommodation type (per cent), and number of foreign guest nights, summer season 2006 (in thousands).

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Antall gjestedøgn 2006 (Enhet = 1 000)
I alt	100	100	100	100	100	100	8 517
Hotell, pensjonat o.l.	24	24	22	19	20	19	1 654
Camping på campingplass	23	25	27	31	30	28	2 321
Fri camping	7	7	6	8	9	8	692
Leid hytte	22	25	25	21	20	24	2 108
Egen eller lånt hytte	8	5	5	6	7	5	444
Slekt og venner	13	10	10	12	11	13	1 096
Annet	3	4	5	3	3	3	202

TØI rapport 864/2006

5.4.3 Overnatting for bilturister etter bostedsland

Tabell 5.24 inneholder en oversikt over overnattingsmåte for bilturistene fra seks utvalgte land og for alle de øvrige landene under ett. Det er grunn til å understreke at tabellen bare omfatter *feriegjester som reiste ut av landet med bil (inkludert bobil og bil med campingvogn) på en av vegovergangene eller med en av fergene til utlandet*. Den omfatter altså ikke feriegjester som forlater Norge med fly, tog, rutebuss eller turbuss.

Tabell 5.24: Andel utenlandske gjestedøgn for bilturister etter bostedsland og overnattingsmåte. Sommersesongen 2006. Prosent.

Table 5.24: Distribution of foreign guest nights for motor car tourists, summer season 2006, by country of residence and accommodation type (per cent).

	I alt	Sverige	Dan- mark	Finland	Stor- britannia	Neder- land	Tyskland	Øvrige land
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
Hotell o. l.	12	12	11	19	17	12	8	19
Camping	31	16	24	34	25	50	33	27
Fri camping	9	3	5	19	9	10	8	17
Leid hytte	26	10	26	5	12	23	40	11
Egen/lånt hytte	5	16	4	4	11	2	2	5
Slekt og venner	15	40	28	18	20	3	8	15
Annet	2	3	2	1	6	0	1	6
Gj. snittlig antall gjestedøgn	9,5	5	7,5	3	13	13,5	13,5	10,5

TØI rapport 864/2006

Tabell 5.24 viser at turister fra ulike land har sine særpregede overnattingsprofiler. Over halvdel (56 prosent) av de svenske turistenes overnattinger skjer hos slekt og venner eller i egen eller lånt hytte. 12 prosent av

de svenske overnattingene finner sted på hotell eller liknende, 31 prosent skjer på campingplass eller som fri camping, mens 10 prosent foregår i leid hytte.

Danskene foretrekker å overnatte i hytte eller campe når de er i Norge, tre av fem velger disse overnattingsformene, og det også mange som overnatter hos slekt og venner. Kun en av ni danske overnattinger skjer på hotell.

Blant tyskerne er også camping og leid hytte dominerende. Hotellovernattinger utgjør kun åtte prosent.

Finnene foretrekker å campe, 53 prosent av overnattingene kan henføres til camping på og utenfor campingplassene. Finnene har dessuten den klart høyeste andelen som camper utenfor campingplass. Dette har trolig sammenheng med at mange finske overnattinger skjer i Nord-Norge, der avstandene mellom de regulerte campingplassene ofte er store. Finnene har en stor andel hotellovernattinger (19 prosent).

Nederlenderne er framfor alt campingturister, 60 prosent av deres overnattinger skjer på campingplass eller utenfor. En av åtte overnattinger skjer på hotell, og en av fire overnattinger foretas i leid eller lånt hytte.

Britene har en høy andel hotellovernattinger, 17 prosent. Besøkende fra Storbritannia har dessuten en høy andel overnattinger hos slekt og venner (28 prosent), men campingovernatting og opphold på hytte brukes også mye. Når det gjelder gjester fra "øvrige land", observerer man en høy andel camping (44 prosent).

For øvrig er det grunn til å understreke at en del av disse tallene er forbundet med relativt stor usikkerhet, noe som delvis forklarer at andelene kan svinge en del fra år til år.

5.4.4 Besøkende i bobiler og biler med campingvogn

Omfanget av trafikken med bobiler og biler med campingvogn er beskrevet tidligere i kapittel 5.3.3. Her omtales kort overnattingsmåte for disse turistene (tabell 5.25).

Tabell 5.25: Overnattingsmåte for utenlandske feriegjester i bobiler og biler med campingvogn. Sommersesongene 2002–2006. Prosent.

Table 5.25: Distribution of guest nights for foreign holiday visitors travelling with motorhomes/caravanettes and cars with caravan, summer seasons 2002–2006, by accommodation type (per cent).

	Bobil					Bil med campingvogn				
	2002	2003	2004	2005	2006	2002	2003	2004	2005	2006
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Hotell, o. l.	2	1	0	1	1	2	3	2	1	0
På campingplass	66	58	65	58	52	76	85	82	76	84
Fri camping	25	33	29	36	38	19	10	12	16	12
Annet	7	8	6	5	9	3	2	4	7	4
Ant. døgn i Norge	12	13,5	13	10	11,5	13,5	12	11	9,5	11

TØI rapport 864/2006

I 2006 foretok bobilgjestene 52 prosent av sine overnattinger på campingplass, mens en drøy tredel av overnattingene var fri camping. Kategorien «annet» består i første rekke av overnattinger hos slekt og venner. Andelen overnattinger på campingplassene for campingvognturistene har svingt noe fra år til annet, men ligger nå på 84 prosent. 12 prosent av overnattingene til besøkende med campingvogn er i 2006 oppgitt som fri camping.

Referanser

Haukeland, Jan Vidar og Arne Rideng, 2000. *Gjesteundersøkelse januar – april 2000*. TØI rapport 485/1999. Oslo: Transportøkonomisk institutt.

Rideng, Arne, 1994. *Utenlandske turister i Norge sommeren 1994*. TØI rapport 273/1994. Oslo: Transportøkonomisk institutt.

Rideng, Arne og Jan Vidar Haukeland, 1996. *Utlendingers feriereiser i Norge 1995*. TØI rapport 330/1996. Oslo: Transportøkonomisk institutt.

Rideng, Arne og Jan Vidar Haukeland, 2000. *Gjestestatistikk 1999*. TØI rapport 475/2000. Oslo: Transportøkonomisk institutt.

Salant, Priscilla og Don A. Dillman, 1994. *How to conduct your own survey*. New York: Wiley.

United Nations, 1994. Recommendations on tourism statistics. New York, United Nations, Publication. *ST/ESA/STAT/SER./M/83*.

Besøks- og postadresse:

Transportøkonomisk institutt
Gaustadalléen 21
NO 0349 Oslo

Telefon: 22 57 38 00
Telefaks: 22 60 92 00
E-post: toi@toi.no

www.toi.no

**Transportøkonomisk institutt
Stiftelsen Norsk senter for samferdselsforskning**

- utfører forskning til nytte for samfunn og næringsliv
- har rundt 70 forskere med høy, flerfaglig samferdselskompetanse samarbeider med en rekke samfunnsinstitusjoner, forsknings- og undervisningssteder i Norge og i utlandet
- gjennomfører forsknings- og utredningsoppdrag av høy kvalitet innen områder som trafiksikkerhet, kollektivtransport, miljø, reisevaner, reiseliv, planlegging, beslutningsprosesser, transportøkonomi og næringslivets transporter
- driver aktiv forskningsformidling gjennom TØI-rapporter, Internett, tidsskriftet Samferdsel og andre nasjonale og internasjonale tidsskrifter
- deltar i CIENS, Forskningscenter for miljø og samfunn, i Forskningsparken nær Universitetet i Oslo